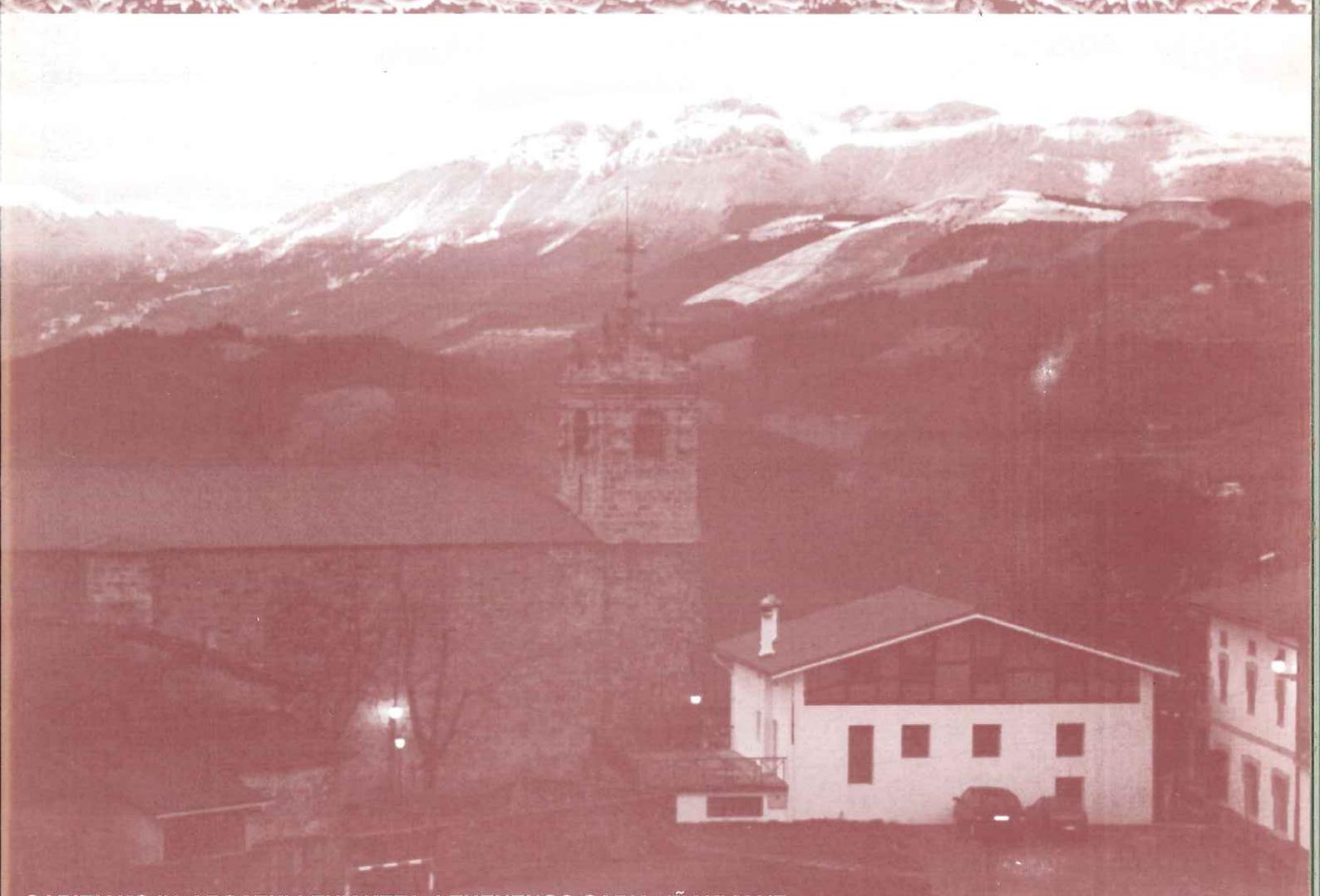

MAKILLARI

2001eko APIRILA

GABIRIAKO ALDIZKARIA

12.Zenbakia

GABIRIAKO IV. ARGAZKI LEHIAKETA. LEHENENGO SARIA; IÑAKI MAIZ

aurkibidea

inkestak	3
elkarritzeta	Zanteiko Patxi 5
erreportaia	Bainuetxea, komentua, lantegia 8
gazteria	Oraingo gazteak 10
bitxikeriak	11
erreportaia	Gabiriako errezial sagar lehiaketa 14
berri laburrak	16
erreportaia	San Estebango Luis, txirrindulari bikaina 18
udala	Udaleko berriak 20
profesio txokoa	Arrondo 22
erreportaia	Eromenaren eromena: behi eroak? 23
umorea	24
eskola	25
euskararen txokoa	Dagoeneko/honezkerro 33
liburuaren aipamena	33
sukalde txokoa	Errezil sagarrezko gozokia. Sagar tarta 34
denborapasa	Makilakixki 35
lehiaketa	37

MAKILARIA

inkesta

Herritar batzuen borondatezko lanaren fruitua da Makilari, eta guztion gustuko aldizkaria izatea nahi dugunez, hainbat galdera egin dizkiegu herritar batzuei. Horrela beraien gomendio, iritzi nahiz aldaketa proposamenak biltzeko asmoz.

Hauek dira herritar horiei egin dizkiegun galderak

- Makilariren atal denak irakurtzen al dituzu?
- Zein atal gustatzen zaizu gehien?
  - Zer falta zaio Makilariri?
  - Zer kenduko zenioke?
- Zer diozu idatzietako euskerari buruz?
  - Orain arte jorratu ez den gairik, elkarrizketatu behar genukeen norbait... esango al zeniguke?
  - Urtean zenbat ale aterako zenituzke?
  - Zeu prest al zaude parte hartzeko?

Eta hemen erantzunak:

Pilar
Ormazabal
76 urte
Orbeldegi
auzoa.

Bai. Denak gustatzen zaizkit. Ez zaio ezer falta eta kendure ezez nioke ezer egingo. Beno, guretzat guk erabiltzen dugun euskera da errezena ulertzeko, berri hori guk ez genuen ikasi, baina ondo dago. Ez dakit. Urtean ale bat ondo dago. Bai, bai, laguntzeko bai.

Laguntzeko? Nik eratuz gero agian. Aldizkari asko etortzen dira etxera eta Makilari herrikoan denez, beti ere kasu gehiago egiten zaio eta zatika dut, astia dudanean.

Jaione
Galdos
31 urte
Madariaga
auzoa.

B a i . Elkarrizketak gustatzen zaizkit gehien. Faltan ez diot ezer ikusten, soberan eskola umeena, ez dena, baina motzago jarriko nuke, talde handiagoak egin eta lan gutxiago edo... bestela luzea egiten da.

Euskera maila ona da. Lehenagoko gertaerak irakurtzea gustatzen zait, jende helduek kontatzen dituztenak. Bai denbora banu.

Joxe Ramon
Aramendi
65 urte
Madariaga
auzoa.

Dena ez. Elkarrizketak gustatzen zaizkit. Horrela ondo dagoela iruditzen zait. Ondo ulertzen da eta erraz irakurtzen da. Dagoen bezala ondo dago. Gehixeago edo... beste bat behintzat bai.

Miren Betegi
15 urte
Alegia auzoa.

Bai, beno gehienak. Elkarrizketak ditut gustokoen. Ondo dagoela iruditzen zait. Idatzietako euskera ondo dago, gustatzen zait. Ez, horrela ondo dago. Bi hiletik behin edo atera behar litzateke, orain baino sarriago. Gauza batzuetan agian lagunduko nuke, beste baten laguntzaz.

Jose Inazio Agirre
38 urte
Aztiria auzoa.

B a i .
Elkarritzak gustatzen zaizkit.
Kendu? Ezer ez, jarri...
Euskera maila gustatzen zait.
Baserriari buruzko nahikoa
artikulu agertzen dira, beraz, ni
gustora nago.
Ale bat ondo dago, nahikoa lan
ere izango da eta. Bai baina...
egitea balego!

Juan Elgarresta
59 urte
Ugaran-behekoa
auzoa.

Gehienak bai.
Gustokoena elkarritzak eta udalaren
atala ditut, gutxien errezetak,
ez bainaiz sukaldean sartzen.
Kendu baino gehiago erantsi
egingo nuke, bainazer ez dakit.
Oso herrikoia da eta ondo
dago. Euskera gustatzen zait.
Baserri giroko elkarritzeta
batzuk proposatuko
nitzke: arrera begira zer
ikusten den edo ikusten duten
Eusko Jaurlaritzak, Foru
Aldundiak edo sindikatuek.
Gainera hortik gai asko atera
daitezke, gauza asko analizatu
daitezke.
Pare bat ale, uda-negu, ez
litzateke gaizki egongo.
Idazteko ez, baina talde
batean ideiak eman eta horrela
laguntzeko bai.

Xabier Murua
47 urte
Txakilikuartro.

Bai, osoa irakurtzen dut.
Ez dut gogorik, batuetan
bat eta bestetan beste bat,
gaiaren arabera. Nere ustez
jende gehiagok parte hartu
beharko luke.
Erabiltzen den euskera gus-
tatzen zait, ondo dago.
Eusebio Igarzabalek idazten
dituen pasadizoak oso gustora
irakurtzen ditut eta gehiago ere
gustora irakurriko nitzke.
Urtean beste ale bat aterako
nuke. Bai, nikparte hartuko
nuke.

Usoa Agirre
21 urte
Kaskoa
auzoa.

Ez, dena ez dut irakurtzen.
Elkarritzak eta artikuluak
gustatzen zaizkit gehiena. Ez
zait iruditzen ezer falta zaionik
eta ez nioke ezer kenduko,
horrela ondo dago.
Euskera aldetik ondo dago.
Gabiriko jendeari egindako
elkarritzeta gehiago egotea
gustatuko litzaidake. Pare bat
gutxienez aterako nitzke.
Beno, ikusten da oraingoekin
nahikoa dela.

Lurdes Uria
42 urte
Txakilikuartro.

Bai, dena irakurtzen dut.
Elkarritzak asko gustatzen
zaizkit eta artikuluak ere bai.
Falta? Ez dakit, ondo dago
horrela. Oso ondo idatzia
dago, erraza eta ulergarria da.
Lehenagoko pasadizo gehiago
jarriko nitzke. Nik uste dut
beste batzuk atera daitezkeela,
baina bakarra izanik ere lan
asko duela ikusten dut.
Idazteko agian ez, baina
laguntzeko bai.

Joseba Elgarresta
19 urte
Ugaran-
behekoa
auzoa.

Gehienak irakurtzen ditut.
Elkarritzak gustatzen zaizkit
gehiena. Ez dakit, dagoen
bezala utziko nuke.
Erabiltzen den euskera ulerko-
ra da. Ondo dago horrela. Hiru
bat ale urtean ateratzea ondo
legoke.
Ni oraingoen lanarekin gustora
nago.

Ane eta Elixabete Murua.

elkarrizketa

Zanteiko Patxi

Zantein (bere izen osoa Zandategi omen da) jaio eta bizi izan du orain arteko mundualdia, berez darioen patxadaren laguntzaz. Hamabi senide izan ziren baina zappi gaixotasunez -tuberkulosia edo... "ba al zekien ordun meikuk zein gaixotasun zan"- hil zitzakion eta anai-ordea barne, sei senide bizi izan dira. Hamabostetik hogei urte bitartekoak hil ziren bost senide eta jaio berritan hil zenaz gain, bera baino gazteagoa zen arreba, dozenerdi bat urte zituela. Bera da, beraz, gazteena.

Aita, Benito, patxada handikoa omen zenuen

Bai, bizia itzai pasa zian egurretan, soro-lanen, ... sekula etziean idiei betiko izenik jartzen: aida Joanita, uoo Nikolasa eta hola beti. Baserriko lanetik etaan zian bifie harek.

Geo etxeen e, bakik, garie eitten eta, metau ta, zabaldu, jo ... horik danak. Eta geo aldko zaku bat errotaa aston hartuta eta gustora ogi zurie jateati. Gerra etorri zanen etzieen uzten guk nahi aine iotzen, prezintauta eoteittun errortak aik eta herriik kupoa entreatzen zon arte, baakik, garie eman behar izate zian herriik hainbeste kilo eta ordun irikitzen zien errotea. Bittarteen kutxan garie eta ogie falta.

Artoarekin ere egiten zenuten bada

Bai, ogie ez artoa otseiten zaiok horri. Taloa dek ona artoz

eindakoa eta txarra eo astune behintzat, ogirinekin eindakoa. Ogik etzeonen taloa jaten gen-duan

Ba al zeneukaten ogirirnik, errortak itxita bazeuden?

Bagenduan bestelako makinan bat garie iotzeko baino, harek azala eta dana iotzen zian eta ogie beltzagoa izateuan.

Lanean, beraz, sei bat urterekin hasi beharko zenuen, gutxi askoa

Lanen, ittulan, aittekin eta tokatzen zanaakin. Eskolan e ibili nittuan pixkaaten, hamabi urtearte eo, baino geo gerra etorri huan eta maixue soldau eamantziuen, Joan maixue. Gehiao ez nittuan ni jun, han akabau ittuan nee eskolaak eta beste batzunak e bai. Akabo Kristo! Handik aurrea, aittekin idin aurretik mendia eta tokatzen zanea.

Geo hamairu urtekin karrilen hasi nittuan ni, REN-FEN. Inor etzeoan ba laneako: batzuk kartzelan, besteek soldau, ihes eindakok, ...

Lizaatzuko Felipe zeilean eta harek esantzian juteko. Aitte zanak esantzian: "hi nola jongo haiz ba, gizona". Baino, harek eaman nittuan Sobrestanteena Zumarraa eta hantxe ibili nittuan: lapikoa beotu eta, karril baztarreko belarrak kendu eta, ude ekarri, ertzean harrie jarri balastroa eroi etzein eta... hamairu urtekin. Bakoitzek bee poltsatxoan

eamaten zittuan in-dabea eo baba eo zeukena eta aek eosita, urdaie eo txoixoare iza-tentzien eta bakoitzeara bee sokatxo gorri, beltz eo ... markau ta jarrita, zeusteek ba.

Hamarreko koadrilak izateittuan, karrile zuzentzen, harrie atakau, katukin raile altxau eta ... aitzen ginutzean. Hamasei urtearte aittu nittuan hortan.

Eta, zer moduzko soldata eta baldintzak izan zentu?

Euneen zortzi ordu lana, seguro ta guzti eta soldatea: fijo zerenak duroa eunen eta ausiliarrak, guk, hoetabi erreal, fijok baino erreal bi gehio.

Baino gu urtebete pasa eta hilabete bota eitten ginuztean etxea eta geo berriz hartu.

Gero nondik nora ibili zinen?

Handik Fabrika Haundira ieltsero peoi eta geo Patrizion tren txikira. Zumarratik bere fabrikak materiala eamateko trenbidea ein genduan RENFEtik eta Urolatik bitatik eamateko modun einee.

Geo Orbegozonea eta berriz Patrizionea baino oain-goon laminaziora. Orbegozoenen mineala ekartzentzien eta ure urtu eta saldea irtetzezian. Han lingotea eitten genduan eta hure fundiziiora gero. Han ibiltzen ginutzean jai ta aste, beltz-beltz einda, egur ikatzare galbaian pasata eamaten genduan eta.

Labea betetzea eta geo zuloa itxi eitten zitzaoan ba, hure irikitza izateuan zaile. Ni ikusita neok Satur eta Pedro Orbegozo analek jo ta fuego

jasotzeko eta hure eroita azpin zukutu zian gue enkargatue. Orbegozoi otsein eta etorriuan eta poltxikoti pañuelo zurie eta eta esantzian: "jasoitzetu sakabanauta daren muinek". Han bildu nittuan danak pañuelo zurin eta gorputzen gainen utzi. Geo, hartu hure eskilara baten gainen eta apreetakin elurretan gora eaman genduan kanposantura.

Berriz baserrira ere itzuli omen zinen

Bai hamar urte pasa nittuan hemen. Zaharrago danak aldein eo ezkondu eo einittuan eta aittek esantzian ia zeein beharnon baserriri eutsi eo. Hobe nian etorri ezpanitz. Hemen etzeoan ezer eta berriz aldein nian Madaiana eta geo, handik berriz Orbegozonea. Han einittuan hamasei urte laminazion.

Baino, baakik, han igual gauen lana eta etxeen belarretan geo. Fabrikea eta baserrirria batea baino kabroiagoik etzeok.

señalatutan jazbana: soñue, dultzaina eo tronpeta eta beste txapa horik daborrakin. Hori herriek eta soziedaden arteen paatzentzien. Beatzik aldearte eo hola, argie zeon arte. Talde haundie juntatzen ginuztean; etxe bakoitzeen ia dozena bat baginuztean eta ingurukook ee danok ezaunek.

Orduan baserriean bizimodu zailagoa izango zen, ez argi indarrik ...

Nik beti ezautu nian hemen; ez ordea oain bezelakoak, bonbila bakarra ikullua eta sukaldia argi eittezola, dana pekaz josita. Baino nahikoa huan, artozuitzko eta errosarioa errebatzeko etzeoan argi askon beharrik. Oia garaiz juteginuztean ordun, taloa ta patatea eo gaztinea janda eta goizen goiz jaiki, ikulluko lanak eittea.

Ude berriz, oain dala 43 urte ekarri genduan. Gure amazanak near eittentzian etxe aurren ude ikusi zonen. Orduna arte atzoko potzun eta bestela beheko errekan izaten genduan. Erropea garbitzea beheko erreka jun behar.

Eatekore ituria jun behar, eskerrak Seusen saardoa eitten gendun eta etxen eoten zan. Orduna gainea saardoa tajuzkoa, ez oain. Gazie ta gezea nahastuta, harek izaten zian indarra, harek!

Ardoare izateuan; Lakuntzatik etortzeuan zaldi-ikin aurrena eta automoilekin geo, eta zahagi hutse eman eta betea hartu eitteuan eta eandakon pau, berrie hartzea jundakoon.

Animaliak gizendu eta saldu

Ni junda neok Salbatorea apoona txerrikin eta Billafrankaa txekorrakin. Orduna txekorra eaman eta dirue eta gibelaakin etortzen ginuztean etxea. Oain berriz, berrogei eunea paatzen duela batzuk besteek hirurogegia. Jan da ximaurre einda geo kobratzen dek gaur, kobratzen

porraka labeko zuloa ezin iriki-iz. Geo errez eitten genduan, osijenokin.

Arriskua ere latza izango zen?

Bai, behin, montakarga bat izateuan materiala labera

Parranda ere egingo zenuten bada

Santa Lutzi barrion iza-tenten genduan erromerie. Leazpiko soñujolea etortzeuan eta danon arten, soziedadeen paatzen genduan. Soñue bakarrik izateuan eta eun

danen.

Gerrak seniderik harrapatu al zuen?

Alde eintzien eta etxeen ez, baino Bizkain fronteen harrapau zittuen. Ximonek 7 eo 9 urte, etzekiat zenbat, eintzittun Murtzin kartzelan. Hautza etzeoan bixitaik eitteik.

Ezkondu ere egin zineten

Bai, nik 27 urte eta Mariak 22 ginuztean eta hiru seme izan zittuau.

Akordatze nauk gure arrebak radioa erregalau zian. Erdeaz aitzeuan gehienetan baino hure eundoko aurreapena izauan gureako: erosarioa eta periko preziok eta ...

Garai hurbilagoetara itzuliz, azken urteak Irizarren

Bai, gure Benito enpeñau huan eta han ondo ibili nittuan. Lan erosogoa eta jende berrie ezautu eta zerran aittu nittuan, hasieran, eskuko ebakie ein non arte eta geo, goarda eta baztarrak garbittu eta, ola.

Majo aldatuko zen zuen hamahiru urtetatik gaurkora bizimodua!

Asko eta hobera gainea. Askoz hobera. Oain bezela ez gaituk sekula bizi izan hemen.

Zuk behin esan zenidan bada ez zenekiela aurrera ala atzera gindoazen

Bai, lehen hilero eskura kobratzen genduan eta gero jo ziuen adarra. Kajaorrosen sartzeziuen eta zapatutan itxita zerenez, guk ezin kobrau. Guik lana ein eta andreek kobrau. Plastikozko traste txiki horrekin guk sartutakoa hartu eta... leku edarren geatuituan kintzenea kobrauta afalduta etxea etortzen gineneko garaiet!

Geo, segaan eo

goizeen goiz aittu eta "ba, oaintxe gue Maria oiak eittear jungooan ba" eta sukaldea etorri ta kazuelaan ogikoskorra bustita zaatoti tragoa einez aitzen nittuan. Oain lapikoa, tapaan beste bueltaka ibiltzen dan traste horrekin, lurrine dariola. Sartuiok horri ogikosorra!

Eta lapikokoa gustokoa ez bazan, sapaitik zintzilikoa txoixok eo zerbait beti. Oain dana konjelaoren. Jazak hure!

Hemen Orbeldin, hala ere, Apeaderoa egin zute-nean eta mugimendu handiagoa izan zen bada

Hoixe. Ordun hasi Ezkio, Itxaso, Santa Lutzi, Gabiri... danak hor juntatzen ginuztean. Esneek e trenez eamaten zittuztean eta gaineako jenerok e bai. Ordua arte, lanea juteko eta, Ormaizteira askotan oinez trenbidetik, binaka jarri eta hartu makila luze bat bizkarren alkar lotzeko eta rail banaan gainetik.

Orain, orduan, pozik bizi zara

Bai, nik ez diat jubilatuako damuik izan. Baakik launik ez ingurun kontuk esateko-ta baino, hartu trasteen bat eta txirri-mirri lana beti izateek baserrin. Gainea, heuk pentsautakon eta eure martxan eitten dek.

Etsi ezinik, berriz lanea juten dien horik kaleumeen kontuittuk. Hemen etzeok holako kuidaduik.

Patxada ederrean aurkitu dugu Patxi eta, Maria ondoan duela, kontuak esaten aspertzen ez den gizon horietakoa da. Beti izan du pazientzia handia eta umore bikaina Patzik; beti barre atsegina ezpaineran eta ateraldi freskoak hitzetik hortzera. Bejon deizula Patxi, segi horrelaxe urte askoan, gu joango gara eta zurekin kontuak esatera!

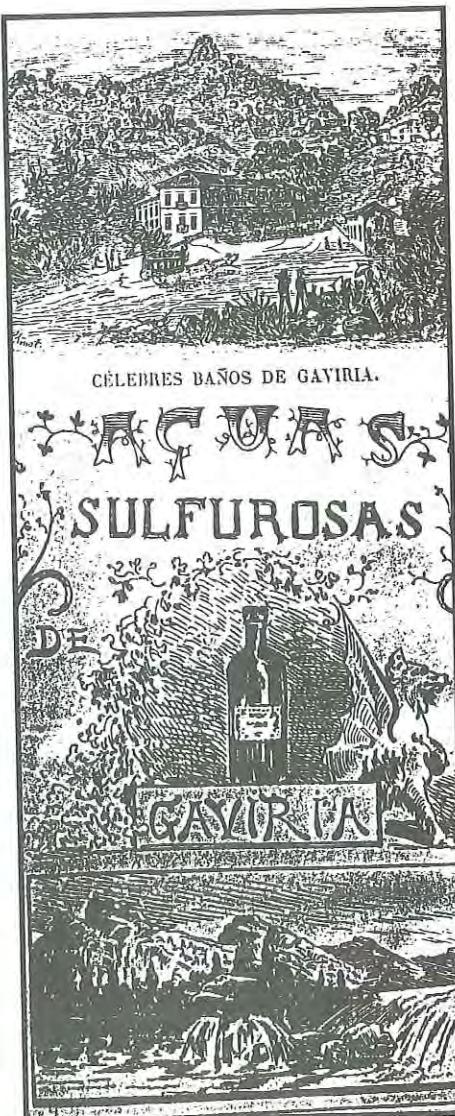
J. I. Murua

erreportaia

bainuetxea, komentua, lantegia

Gabiriako gazteenei Irubidetik behera joanda, Eztanda errekan ondoan, zer dagoen galdetuz gero, erantzuna zuzena izango da, Edersal gresite lantegia. Norbaitek, aldiz, "Baños Nuevos de Gaviria"ren edota "Colegio Apostólico"ren helbidea jakin nahiko balu, askoren erantzuna honako hau izango litzateke, Gabirian ez dagoela horrelakorik. Bain Edersal-en fatxadara begiratzen baldin badugu, konturatuko gara ez dela lantegien ohizko fatxada eta aurreko garai bateko etxeen arrastoak dituela. Izañ ere 1832 eta 1904 bitartean gaur Edersal dagoen tokian Espainiako bainuetxe garrantzitsu bat zegoen, eta 1911 eta 1964 bitartean 1663 ikasle pasatuko ziren Pasiotarren eskola izan zen. Orrialdeotan etxe horren historia laburra egiten saiatuko naiz. Ezinbestekoa da horretarako Aita Diego Osés Felipek idatzitako El Colegio apostólico de Gabiria (Guipúzcoa), 1910-1967. Plantel vocacional de la Provincia del Sagrado Corazón liburua. Urretxuko Aita Pasiotarrek 1990. urtean argitaratu zuten eta Koldo Sarasolari esker lortu dut. Horretaz gain Madrileko Archivo Histórico Nacional-eko zenbait agiri erabili badut ere, bainuetxeari buruzko berriak eskasak dira.

Bainuetxearen lehen berriak 1815ekoak dira. Urte horretan aurkitu baitzen Bidaurretako errotaren inguruan burni-ura zuen iturri bat. Errota, antza, gaur egun Edersal dagoen tokian egon zen eta Oñatiako Santa Ana

komentuarena zen. 1832tik aurrera komentuko administradoreak lau bainera jarri zituen, eta honela hasi ziren bainuetxearen lanak. Desamortizazio legeak zirela eta, errota saldu egin zuten eta Esteban Leste madrildarrak erosio. Lestek 1865ean etxe berri bat eraiki zuen. Bere bainuetxeak 50 lagunenzako tokia zuen eta 8 bainera, 4 harrizkoak eta 4 zinkezkoak, gehi "estufa, chorro e inhalación" hartzeko gelak jartzeko asmoa.

Hiru urte beranduago, 1868an Onura Publikoko baimena eskatu zuen, uraren kalitatea ona zela eta. Bere eskaeraren arabera uraren ezaugarriak hauek ziren "sulfo-acídulo-salinas-frías". Baimena emateko orduan, kontuan hartu ziren zenbait medikuk egindako uraren azterketak eta eraikuntzaren egokitasuna, higiene baldintza onak, eta bere erosotasuna, "está montada hasta con lujo". Ordurako alkatearen hitzetan- urter uru hauek urtez urte igotzen ari omen ziren. Onura publikoko aitormena 1869ko ekainaren 30ean onartu zuen Espaniako Osasun Batzordeak. Handik gutxira, 1872an, Bigarren Gerra Karlista hasi zen eta bainuetxeak bere bezero gehienak galdu zituen. Zorrak gainezka, Leste jauna etxea saldu beharrean egon zen.

Erosle berria Pablo Fernández Izquierdo farmazeutiko madrildarra izan zen, eta 1878an 36.250 pezeta ordaindu zituen bainuetxearen eta berorren lurrengatik. Orduko bainuetxea 4 etxe osatuta zegoen, batak hospederia eta bainuak zituen, bigarrenak sukaldea, jangelak eta logela batzuk, hirugarrenak kapera eta ikuiluak, eta laugarrena etxola txiki bat zen. Fernandezek berrikuntza ugari egin zituen hurrengo urteetan, besteak beste, gaur egun ezagutzen dugun eraikuntza nagusia altxa, bainuetarako pabiloi berri bat eraiki eta Iturrigorriko iturria erosio. Antza denez, diru asko gastatu zuen lan hauetan, marmol, mosaiko eta abar erabili baitzuen. Horren lekuko da oraindik he-

rritarren artean gordetako kontua, hots, Gabiria izan zela gure inguruan eta, gehiegiz esatea dela uste baldin badut ere, Spainia osoan argi-indarra eduki zuen lehen herria. Izquierdoren eraginez ireki omen zen gaur egun ere Arrondonetik kaskora doan bidea, ordurarte gurdibidea baino ez zena. 500 lagun baino gehiago hurbiltzen ziren urtero bertara eta Spainia osoan fama handia hartu zuen. Baino urteek aurrera egin ahala, komunikazio-sare nagusitik urrutti samar egoteak eta gustuen aldaketak, itsasoko bainuak nagusitzen ari baitziren, bezeroak urrundu zituen; eta 1904ean ateak itxi zituen.

Hiru urte beranduago Aita Pasiotarrek erosi zuten Amerikara bidali beharreko misiolarien prestaketarako Nobiziatura etxea jartzeko asmoz. Baino 1909an aukeratutako Pasiotarren zuzendaritza berriak ez zuen gustoko Gabiriako kokapena eta bertan zeuden prailreak beste toki batzuetara bidali ondoren, etxea saltzen saiatu zen, lortu gabe. Egoera honetan, Pasiotarren "Colegio Apostólico" bat irekitzea pentsatu zuten. Ikastetxe hau pasiotarra izateko asmoa zuten gazteen prestaketarako lehen urratsa zen. 1911ko udazkenean heldu ziren aurreneko 14 ikasleak bertara. Hiru urte bertan egin ondoren 6 ikasle Pasiotarren Nobiziatura pasatu ziren eta beste 8ak bizi zibilera itzuli ziren. Garai honetan hasi ziren gainera inguruko baserrietakoentzat mezak ematen, baita inguruko herriean misioak egiten eta sermoiak azaltzen ere. Migel Andikoetxearen zuzendaritzapean lan asko egin ziren bainuetxe eskola lanetarako egokitzeko asmoz, hala nola, argi-indarra sortzeko turbina bat jarri, kapera berritu eta handitu, eta frontoia egokitu, bainuak desegindu ondoren. Zalantza asko zeuden Pasiotarren artean Gabiriako

misiolariak (1956ko urtarrila)

eskolaren funtzoaren inguruan eta horren ondorioz irakasleen toki aldaketa asko izan ziren lehen urte hauetan. Pasiotarren arteko desadostasunak konponduta, 1925etik aurrera gauzek onera egin zuten. Ikasketa-plana berritu egin zen, ikasle kopurua erre-gularragoa zen eta hauei eskatutako maila, berriz, zorratzagoa. Errepublikako urteek, ordea, zaitasun berriak ekarri zituzten: ikasle gutxiago, pasiotarren toki aldaketak eta, gerra hasi ondoren, eskolaren itxiera. 1936ko abuztuan Gipuzkoa eta Bizkaiko ikasleek alde egin zuten eta irailean Araba eta nafarrokoak.

Urtebete beranduago, 1937ko abuztuan berriro ireki zen. Orduan hasi zen komentuaren urrezko garaia. Izan ere, 1911 eta 1943 bitartean 654 ikasle pasatu baldin baziren Gabiriati, hurrengo hogeita hamar urteetan 1000 pasatxo izan ziren. Dena den, 1948an Pasiotarrak Eubako etxea prestatzen hasi ziren eta hau izango zen beraien lehentasuna hurrengo urteetan, nahiz eta Eubako ikastetxea 1956 arte ez hasi lanean. Urte honetatik aurrera Gabiriako egoitzaren funtzi nagusia gero Eubara joateko prestaketa burutzea zen, horretarako ikasleek urte bakarra pasatzen

zuten gure herrian. Urte berean Batxilergoa eskaintzen hasi ziren eta, bitxikeria moduan esan dezagun, kolegioaren historian lehenengo aldiz utzi zietela ikaslei oporrak familiiekin pasatzen. Eskolaren etorkizuna, dena den, erabakita zegoen eta, Gabiriako ikastetxearen ateak itxiz, 1964ko irailaren 14ean ikasle guztiak Eubara joan ziren. Edozein kasutan, Pasiotarrak garaiko gizartearen eragin nabarmena ari ziren jasotzen. 1945ean Gabirian ikasitako 48 lagunetatik 34k Nobiziatura hasi baldin bazuten, 1961ean 66tik 11k baino ez zuten bide hori jarraitu eta 1964an, azken urtean alegia, bakarra izan zen Gabiriati Eubara joan eta handik Nobiziatura pasatu zena.

Komentuak, beste hiru urte iraun zuen, 1967ko abenduaren 4 arte, bertan zeuden 5 pasiotarrak, Anacleto Larrañaga, Arsenio Belar, Bernabe Larrarte, Lorenzo Iza eta Sebastian Mendiguren, Urretxuko komentura alde egin arte. Hurrengo urteetan eta jai egunetan meza ematen jarraitu zuten lehenik kaperan eta, EDERSIL lantegia sortu ondoren, bainuetxe zaharreko gela batean.

Mikel Aizpuru

gazteria oraingo gazteak

Ni Aitor naiz. 20 urte ditut. Ikaslea naiz oraindik eta ez dut piska batean amaituko. Gaur egun ikasketak ez baitira bukatzen, etengabe ari naiz etorkizunerako prestatzen. Etorkizuna???

Astean hiru aldiz informatikako kurso batetara joaten naiz: internet, word, eta beste programa pila bat erabiltzen ikastera, hauek gabe ez dago ezer egiterik. Kotxea ere erosi nuen, erdia aitak eta beste erdia udaran egiten ditudan lanen ordaintan irabazitako xoxekin ordaindu dut. Ez da edozein kotxe, motor handikoa, polita, erakargarria eta merkea (gaur egun denetik aurkitu dezakezu).

"Mobila" edo "Mugikorra" ere badut, hau ere beharrezko? Beharbada ez, baina niretzat berandu da jada, neri beharrezko bilakatu zait. Ordenagailu modernoxeago baten bila ere banabil, nerea oso zaharra gelditu da nik nahi dudan guztirako.

Esan bezala astean zehar ez dut gustoko dudan gauza asko egiteko astirik, beraz asteburuak maite ditut. Asteburuak dira lagunekin egoteko aukera bakarra, noski, gauez. Egunez etxean izaten da zer egina: aitari baserrian lagundu, ama erosketak egitera eraman...

Lagunekin elkartu eta denbora airean pasatzen da.

Elkartu eta kafea hartzen dugun bitartean asten zehar gertatu zaizkigun gorabeherak errepasatzeko aukera

izaten dugu. Berandu ateratzen naiz juergara, are beranduago itzuli. Bitartean astea atzean uzten dut, baina astelehenaren itzala hurbil da.

Zaharragoek esaten didate oraingo gazteok asko aldatu garela, ez dugula kezkarik etorkizunari buruz, ez dugula ezer egiten ez dauagula helduenganako errespeturik eta asteburuetako martxan bakarrik pentsatzen dugula. Beharbada itxura hori emango dugu gazteok, baina zer egin dezakegu denboraren kontra? Denbora aurrera doa, eta teknologia eta zientzia ere bai beste guztiarekin batera, bizimodu erabat aldatu da oso urte gutxiren barruan eta gu garai horretan jaio eta hezitakook ere berarekin eraman gaitu. Guk ez dugu beste bizimodurik ezagutu gaur egunekoa ezik, eta horretara ohitura gaude, datorren bezala hartu behar, bestela akabo!

Oraingo gauza guztiak jakin behar izaten ditugu, hainbeste makina eta tresnaz betetako lantegiren batean lan egitekotan hauek zer diren eta zertarako diren jakin behar, ingelesa ia euskara bezain ondo hitzegin edo irrifar faltsa ahoan eramatzen jakin behar dugu. Lengo gazteek beste kezka mota batzu izango zitzuten, hori egia da, baina gazteon benetako nahiak zein dira? Funtsezkoenetan ez dut uste asko aldatu direnik. Denok lan on bat nahi dugu, ahal bada hilabeteak lasai pasatzeko moduko bat, emazte edo senar langile eta jatorra, etxe polit eta lasaia, haurrek izan eta herrian bertan

bilobez inguraturik pasa azken urteak. Horrekin batera eterriko dira gauza asko lehen beharrezkoak ez zirenak eta orain beharrezkotzat ditugunak, bi edo hiru auto izan beharko ditugu, pantaila izugarrizko telebista, bideoa, DVDA, Cdak, musika kate txiki bat, azken modeloko ordenagailua egun guztia "konektaturik" pasatzeko... Bizimodu atsegina garriagoa edo konplikatua goa egiteko. Bai, oso ezberdin biziko gara, baina orain ere ezberdin bizi gara eta hurrengoek ere oso bizimodu bitxia izango dute, baina egia al da gazteok aldatu garela? Gazteok ez al ditugu lehengo gazteek zitzuten ideia berdinak?

Guk ez dakigu nolakoak ziren aurreko gazteak, baina heldu direnean lortu dutena nahi bazuten gaztetan, ez gara asko aldatu.

Neuk ere imajinatzen dut neure burua, nere biloba bati "Oraingo gazteak gure garaikoak baino alperragoak zarete!!" esaten.

Ane eta Elixabete Murua

bitxikeriak

BERRIRO HORTZAK IRTE ZAIZKIO 104 URTEREKIN.

104 urteko andre errusiak bati berriro ere hortzak irteten ari zaizkio. Horrela baiezta zuten Drojanovski inguruko medikuek beraien harridura azalduz. Mediku hauak ez dute inongo arrazoik aurkitu fenomeno hau azaltzeko. Maria Novosti izeneko andre hau bakarrik bida, bai bere senarra eta bai bere semeak hilda baitaude. Bere egitekorik garrantzitsuenan, baratza txiki batez arduratzea eta egunero inguratzen zaizkion txoriei jaten ematea da gaur egun.

HAU ARDOA

Argazkian dugun gizon honek eskuartean duen ardo botilak ia 200 urte ditu. Gizon hau Caceres-eko Atrio izeneko jatetxearen jabea da eta ardo botila hori orain gutxi erosi du 15,5 miloi pezeta ordaindu ondoren. Ardo hau Chateau d'Yquem izenekoa da, Burdeosekoa (Frantzia) hain zuzen eta 1806. urtekoa da.

ROKE IZENEKO FOKA GURE URETAN

Orain dela hilabete batzuk iritsi zen Debako kostara erdi hilik itsasoko korronte batek bultzatuta. Itsas ertzean ikusi zuten bezain pronto, Donostiako Aquariumera deitu eta bertan arduratu dira foka honen zaintzaz. Roke izena jarri zioten Debako patroia delako eta bertan azaldu zelako. Aquarium-ean zaindu dute gaurdaino. Hasieran ez zuen arrainik jaten eta pure eginda ematen zioten baina denbora aurrera joan den heinean sardinak ere jaten hasi da. Orain dela egun batzuk eraman zuten Donostiatik, lehenbizi La Rochelle-ko itsas ugaztunen etxera. Bertan beste egun batzuk igaroko ditu beste foka batzuekin batera eta azkenik Bretaina inguruko uretan askatuko dute bere ekosistemean.

SAN BALENTIN EGUNA

Aurtengo San Batentin eguna berezia izan da batez ere Argentinako txakur eta kantuengat. Bertako animalizale talde batek egun hau beraien animaliek lagunen batekin igaro zezatela nahi zuten. Zer bururatu zitzaien eta interneten web orri bat jartzea www.mascotasnat.com izenarekin. Bertan bere maskotarentzako bikotea bilatu nahi zuen edonori ergibideak emanet eta bikoteak eskeiniz. Hau dena animaliek egun hau bakarrik pasa ez dezaten. Ez ote da egongo egun hau bakarrik pasatzeen duen pertsonariak, ala?

POLTSIKOKO SCOOTERA

Gertrude Neuhold-ek erakusten digu azkeneko aurrerapena scooter-eta, maleta batean sartu daitekeena inongo arazorik gabe. Bere abantailarak handienak ez duela aparkatzeko lekurik behar eta gainera edozein bidaietara era-mateko ere ez du inongo eragozpenik sortzen.

200 SUGEREKIN BIZI

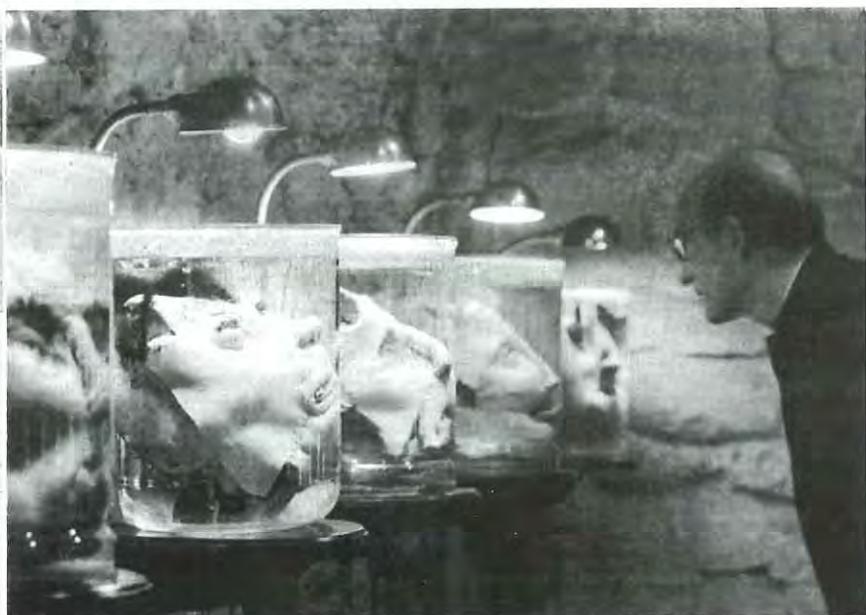
Txinatar emakume bat, orain dela 2 urtetik 200 sugerekin batera bizi da bere etxean. Emakume honek Guinness liburuan sartu nahi du ekintza bitxi eta beldurgarri honekin. 29 urteko Wang Shuilian-en sugeenganako erakarpena umetatik du. Ikasketak bukatu zituenean hasi zen Wang sugeak hazten eta bera bizi zen etxe berean sartzen, Luoyang izeneko hirian, Txina erdian. Ez pentsa hozkadarik ez duela jasan baina hala ere aurrera jotzea erabiki zuen gaurdaino.

HAU ARRAINA HAU!!

"Pez Luna" delakoaren pieza ikaragarri hau agertu zen Fuerteventura irlako hondartzan batean. 100 kilo baino gehiago pisatzen dituen arrain hau, dirudiez itsasuntzi bat jo eta bere alboko aleta galdu ondoren hil zen. Esan beharra dago arrain mota hau normalean itsas zabalean ibiltzen dela nahiz eta batzuetan itsas ertzera inguratzen. Arrain handi honen izen zientifikoa Mola-Mola da.

TXERRI AZALA

Gironako Museu d'Art eta Museu de l'Historia museoetan erakusketa harrigarri bat inauguratu dute. Erakusketa hau, Marcel·lí Antúnez artistarena da eta "Concentrífica" izena du. Erakusketa honen harrigarritasuna, bertako eskulturak, irudi-an ikus daitekeen bezala, txerriaren haragi eta azalekin eginik daudela da. Politak ezta?

OGIZKO XAKE JOKUA

San Petesburgoko kartzela bateko kideek ogi-rekin soilik egindako xake jokua lortu dute. Figurak presoak bailiran daude jantzita erregea eta erregina izan ezik. Joku honekin Errusia osoko espetxeen artean egiten ari den lehiaketa batean parte hartzen dute eta, noski, irabazteko intentzioarekin daude.

BAINU ONURAGARRIAK

Terapia naturalak jarritzan dituen talde batek joan den hilean, bainu osasungarri bat egin zuen Raubichi-ko polikiroldegian. Hiri hau Bieloerrusian dago eta bertako tenperatura 13 gradu zero azpikoa zen. Oso osasungarria izan beharko zuen bainu honek, ezta?

ORRAZKERA BERRIAK

Trajea eta korbata jantzi eta dotore-dotore ibiltzen dira gaur egungo jende garrantzitsua edo hori uste duena behintzat. Hemendik aurrera ordea orrazkerari ere begiratu beharko diete azken modan joan nahi badute. Argazkian ikusten den moduan joan behar omen da orain, hau da, behinik behin, Sao Paolo-ko moda pase batean agertu zen azken moda.

17.500 MILOI IRABAZI ETA NAHIKO EZ

Estatu Batuetako langile batek 17.500 miloi irabazi zituen loterian. 52 urteko gizon honek esan duenez 18,5 miloi (100.000 dolar) irabazi baldin bazituen orduan bai izango zuen nahiko. Hala ere pozik zegoen izan ere 2.500 pezeta zenbaki berdinetara jokatu hondoren dirutza hau ego-kitzea ez da tontokeria. Gizon honek esan zuenez ez da berriro lanera itzuli behar eta egin behar duen lehenbikiko gauza auto berri bat erostea omen da.

GATIBU EGONDAKO HIPOPOTAMORIK ZAHARRENA HIL DA

Dallas hiriko zoologikoko agintariekin aurreko egun batean kaleratu zuten "papa" izeneko 53 urteko hipopotamoa hil zela. Zoo honetako bozeramaile batek esan zuenez hau zen munduko hipopotamorik zaharrena, beraien datuen arabera behintzat, Animali honi indizio hilgarri bat jarri zioten sufrimendu gutxiago izan zean. Izan ere animali honek tona bat baino gehiago pisatzen zuen eta ibiltzeko arazoak zituen. "Papa" hipopotamoa zoo honetan bertan lurperatu zuten orain egun gutxi.

Eneko Zaballos

erreportaia

Gabiriako errezil sagar lehiaketari buruzko gogoeta laburra

Badira bost urte gabiria-rrrok errezil sagarraren inguruau zerbaite egin behar zela aztertzen hasi eta Kultur Aste bateko ekintzen artean zenbait herritar bildu eta, oso era apalean izan bazeen ere, gaur egun erabat errotua dagoen lehiaketa antolatzten hasi ginela.

Horrela bada, 1996. urtean antolatu zen lehenengo lehiaketa eta herritarren erantzuna, nahiz kanpoko jendearena hain beroa eta arrakastatsua izan zenez, geroztik urtero antolatu izan da ilusio handiz eta urtetik urtera gauza berriak tartekatzen ahaleginduz.

HELBURUAK

Helburuei dagokienez, hasiera-hasierako haiet tinko diraute eta aurrerantzean ere berberak izango dira, honako hauek hain zuzen ere: errezil sagarra oraindik ere gehiago bultzatu herrian, hau da, jendea kontzentziatu eta sagarrondoak ahalik eta ongi zaintzeko gogoa piztu; kanpoko bisitariei herria ezagutarazi eta gure produktuak erosteko aukera eskaini eta, hirugarren helburua, baserritarrei euren produktuak erosleei zuzenean saltzeko aukera eman.

PARTEHARTZE KOPURUA

Bost urte hauetan parte hartu dutenen kopuruari dagokionez, azken urteko lehiakideak aurreko urteetako lehiakideen partaidetza nabarmen gainditu duela argi baino argiago dago eta ikusleen parte hartzeari dagokionez ere, zernolako eguraldia egin zigun kontuan izanda, benetan arrakastatsua izan zen. Hainbeste jende biltzearen arrazoia lehenengo aldiz antolatu zen menbrillu edo sagargozo lehiaketa izan daiteke. Ez genuen asko uste lehenengo aldiz antolatzen genuen lehiaketa horretan horrelako erantzuna jaso genezakeenik herritarren aldetik, izan ere, hemeretzi herritarrek hartu zuten parte eta, ondorioz, aurrerantzean ere antolatuko dugu lehiaketa hori eta ahal den neurrian bultzatzu gainera, Osasun Saileko eragozpenik jartzen ez diguten bitartean. Badakizue behi zoroak direla eta horrelako neurriak hartzen ari baitira zenbait merkatutan.

AURRERA BEGIRA ERRONKA NAGUSIAK

Datozen urteei begira, eta errezi sagarren lehiaketa erabat arauturik dagoela kontuan izanik, sagar-gozo edo menbrillu lehiaketa ongi arautzea da zereginik garranzitsuena. Esate baterako, sariei dagokienez, sagar lehiaketa adina banatzea pentsatzen dugu eta puntuazioari dagokionez aurten epaimahaia osatu dutenen iritziz honako alderdi hauek kontuan hartzeko edo eztabaidatzeko modukoak izan daitezke:

- 1.- Errezi sagarrez egina iza-tea eta sagarra azalarekin edo azalik gabe aukeran eman.
- 2.- Denek antzeko moldeetan aurkeztea. Moldeak antolatzai-leek banatuko lituzkete.
- 3.- Puntuaziorako ezaugarri hauek hartu beharko lirateke kontuan epaimahaikideen ustez eta hitzez hitz aipatuko ditut eurek eman bezala: 1. Dureza, corte. 2. Sabor. 3. Postgusto. 4. Testura boca. 5. Pellejos, pepitas. Horiexek dira, beraz, aurrerantzean sariak izendatzeko kontuan har daitezkeen ezaugarriak adituen ustez.

Bestalde, produktuak aurkezteko era ere gehixeago zaindu beharra daukagu. Dudarik ez dago ederrena eguraldi ona izan eta plazan egitea litzatekeela, baina ezinezko denean hor dugu frontoia eta horretara moldatu beharko dugu. Dena den, mahaiak estaltzeko egokia litzateke ohizko paperaren ordez mantelak izatea. Kontua da mantelak ordaindu egin behar direla eta horretarako Udal arduradunekin hitz egin beharko dugu. Horretaz gain, euren produktuak saldu nahi dituzten baserritarrei ere mantelak eskatu beharko litzaike eta hor ez dugu uste arazo handirik egongo litzatekeenik gehienek izango baitituzte mantelak eta zenbaitek uzteko adina ere bai. Horretaz gain, baserritar horiek euren baserriaren izena edo argazkia jarriko balute, bada, horrek ere edertuko luke ingurunea.

Dantzariek dantza egiteko, frontoian denean jakina, oholtza txiki bat izatea ere egokia litzateke eta horrek sariak banatzeko ere aukera emango liguke.

Hau zailagoa bada ere, egun horretarako baserriko tresna zahar edo berezien azoka txiki bat ere presta daiteke eta eliz ataria leku egokia litzateke horretarako. Nahiko argi badago eta tresnak zaintzeko eta jendearen galderai erantzuteko pare bat lagun izendatzea nahikoa litzateke. Baina, horrek jakina denbora eskatzen du eta jendearen borondatea, baina gero emaitzak ikusita merezi due-lakoan gaude.

Animalien azoka ere hor dago, zenbaitek badu horrelako zerbait antolatzeko asmoa baina hor gauzak ia serioagoak dira eta beharbada ur haundi- etan sartzea litzateke.

Ikusten duzuen bezala proiektu eta asmo faltarik ez dago eta datorren ekitaldirako behar-beharrezkoena materiala da, hau da, errezi sagarrak. Ea, bada, udaberri ona egiten digun eta harri erasorik gabe heltzen zaigun udazkena!

Gabino Murua

berri laburrak

Azkeneko MAKILARI atera zenetik hona gertatutako zenbait ger-takari dakartzagu hemen. Zenbait sail bereizi ditugu, eta horien baitan bildu urteak eman duena. Edo eman duenaren zati txiki bat...

KULTURA

Kultur astea apirilaren 9tik 16ra bitartean izan zen, makina bat ikuskizun eta emanaldi interesgarrirekin. Horien artean Mikel Urdangarin abeslari ospetsuaren kantaldia azpimarratzeko modukoa suertatu zen. Topo antzerki taldeak Ezustekoak antzezlana taularatu zuen, baita ere.

Urtero herritarrentzat antolatzen den argazki lehiaketa hamar argazkilariak ateratako erretratuak aurkeztu ziren, eta Iñaki Maizek lortu zuen lehenengo saria.

Astean zehar bestelako ikustekorik ere ez zen falta izan: mendi irteera, diaporama ikuskizunak, ikasleen musika emanaldia, apaindurarako lore lehorrei buruzko hitzaldia, magia Txanen eskutik, dantza saioa,...

Hogeita bederatzigarren aldiz, hutsik egin gabe ospatu zen Osinalde Bertsolari Sariketa, apirilaren 15ean. Nerea Elustondo legazpiarra atera zen txapeldun, eta Iker Zubeldia zegamarra bigarren.

Maiatzaren 26an elkarte berean egin zen bertso-afaria ere afizioa sortzeko modukoa izan zen, gutxitan bezalako giroa jarri baitzuten hiru bertsolari goierriar gaztek eta afaltiarrek elkar harturik.

Ekainaren 11n herriko eskolako haur, irakasle eta gurasoak Albizturen izan ziren, Eskola Txikien Eguna

zela eta. Beste urtebetetze herriko eskola bizirik eta sasoian dagoela frogatzeko ez da neur-gailu txarra.

Kurtso honetan, berriz, eskolako eraikinean zenbait berritze lan burutu dira, besteak beste zoru berria jarri, hormak margotu, berogailua ezarri, leihoa barnizatu... Zazpi milioi eta erdiko inbertsioa egin da, Jaurlaritzaren eta Udalaren artean ordaintzekoa.

Kultur alorrean sariak ere ez dira falta izan. Endika Igartzabalek Renfek eta Bilintx Megadendak antolatutako marrazki lehiaketa irabazi zuen. Bestetik, Oroitz Maiz 7. sailkatu zen Jugoslaviako Munduko Kopan.

Turismoari zuzendutako esku-gida txiki bat argitaratu zuten Gabiriako, Ezkio-Itsasoko eta Ormaiztegiko udalek elkarlanean. Iazko udaberrian zen hori; orain denbora gutxi, Goiekik bere turismo proposamen garrantzitsuenen artean barneratu du "Eztanda Harana" proiektua.

AZPIEGITURA LANAK

Plazako obrak izan dira Udalak iazko urtean aurrera eraman zituen lanen artean garrantzitsuenak. 18 milioi inguruko kostua izan zuten eliza alboko parkearen eta udaletxe ondoko pasalekuaren egokitzapen lanek.

Gainontzean, etxebizitzeta gune berrietako urbanizazioa eta kale-argikuntza amaitu dira. Behar berriei aurre egiteko Alkain inguruan Iberdrolak transformadore han-diagoa jarri du.

Diputazioak Ormaiztegitik datorren goiko kamiñoa konpondu zuen. Hala ere, goikoa eta behekoa biak mantentzea gehitxo duela eta, Udalari pasa nahi dio baten mantenimientua.

GIZARTEA

Gabonetan bost talde ibili ziren herrian barrena kantuan. Santa Ageda bezperan ere Kaskoan abesti eta kopla batzuk entzun ahal izan ziren.

Txapela eta blusa kentzeko astirik gabe, Urte Zahar egunean karretila karrera bitxia baina ikustekoa atondu zuten herriko dozena bat gaztek. Zuzulatik irienda, laguna karretilan hartu eta Kaskora Eñaut-Josu bikotea iritsi zen aurrena. Inork hautsi nahiko balu, horra marka: 14 minutu eta erdi.

Jubilatuen eguna urriaren 8an izan zen. Azkartzako

Mikaela eta Igeribar Garako Julian izan ziren omenduak. Ostatun baziak zuten 60 bat lagunek, giro ederrean.

Emakumeek ez zuten hutsik egin urteroko bazkarira. Ekainaren 11n ospatu zuten egun hori. Baserritarrek San Isidro eguna ere ez zuten ahaztuta pasatzen utzi. Maiatzaren 15ean bildu ziren herrigunean.

KIROLA

Azken boladan krosak izugarrizko indarra hartu du herriko gaztetxoen artean, eta hor dabilta batera eta bestera proba ugaritan parte hartzen. Leire Muruak Ordiziko urte zahar eguneko lasterketa famatuan lehen postua erdietsi zuen, bere mailan. Donostiarra Erregetako sarian bigarren geratu zen. Mutiletan ere Iñigo Igartzabal, Beñat Maiz eta Eñaut Asurabarrena fin dabilta, lehenengo postuetan sartuta.

Festetatik aparte, bolantan herrian lehiatzen den saririk garrantzitsuena urri parteko Osinalde Txapelketa izan ohi da. Eta iazkoa Xegundo aguazilak lortu zuen, Gipuzkoa osoko bolari onenak atzean utziz. Gazteetan bigarren Oier Oiarbidek egin zuen.

Andramari eguneko txirrindu igoeran Jokin Matxinandiarena nagusitu zen, hamabi minuto pasatxotan helmugan bakar-bakarrik sartuz. Arratsaldeko pilota partidan Kastellanos-Etxeberriak menpean hartu zituzten Saralegi eta Olaran.

Apirilaren 15ean antolatu zen lehenbizikoz gaztetxo-entzako pilota txapelketa, Ormaiztegi, Zumarraga, Urretxu eta Gabiriako pilotariei jendaurrean jarduteko aukera emanez. Aurtzen asti gehiagorekin egiteko asmoa dago, kanporaketak lehendik eginez.

AZOKAK

Herrian ospatzen den bakarretik hasita, erretil sagar lehiaketan Izar Aundiko Marixabelek lortu zuen lehenengo saria. Bigarren Oñatibi Txikiko Miren eta hirugarren Urkiola baserriko Xabier Arratibel izan ziren.

Menbrilurik goxoena Landeta Berriko Nekane Agirrek aurkeztu zuela eta, berak eskuratu zuen produktu honetan eman zen aurreneko saria. Santiago Redondo ere omendu zen, fruta-arbola lan-gintzan egindako lanagatik.

Bestela ere, ohiturari jarraiki, gutxi-asko azoka handi gehienetatik ekarri zitzuten herriko baserritarrek sariak.

BIZTANLERIA

2000. urtean populazioaren hazkuntza begetatiboa positiboa izan zen, azken hamarkadetan konta ahala gertatu den fenomenoa. 5 jaio ziren eta bakarra hil (Merkataritegiko Felix Igartzabal). Hala ere, iaz baino biztanle gutxiago izango ditu Gabiriak XXI. mende hasiera honetan: iaz 430 ziren, auren 426 (235 gizonezko eta 191 emakumezko).

90. hamarkadari begira jartzen bagara, 1990-2000 bitartean (biak barne), honako datuak dauzkagu: 45 jaio, 39 hil (1991n 432 biztanle zituen Gabiriak). Datu baikorra da hau, aurreko hamarkadetako joerari buelta ematea lortu baita, orduan hildakoak jaitoakoak baino gehiago baitziren.

Migrazio mugimenduek, ordea, bestelako datuak uzten dituzte agerian: iaz herritik 14 joan ziren, etorri 7. Urte beltza izan da, arlo horri dagokionez, 1989tik etorritakoak joandakoak baino gehiago izan baitira, urte batean izan ezik (1994an 4 etorri, 15 joan).

Zalantzak ez dago Gabiriaren populazioaren gain-behera zerk eragiten duen. Azken 30 urteetan (1971tik 1998ra) alde egin dutenen kopurua hona bizitzera etorri-takoaren bikoitza da: 80 etorri, 160 joan.

Jaiotza/heriotza arteko differentzia, aldiz, ia pareatua dago. 1971-2000 urte aldian herrian 129 haur jaio dira; hildakoak 133 izan dira.

Ondorengo datuek, urte jakin batzuetako datuak kontuan hartuta, Gabiriako biztanleriak izan duen ibilbidea adieraz dezakete:

URTEA	BIZT.
1787	1.006
1860	1.153
1873	1.074
1887	924
1900	836
1910	844
1920	894
1930	864
1940	792
1950	838
1960	665
1970	645
1981	492
1986	463
1991	432
1996	428
1999	434
2000	430
2001	426

erreportaia

SAN ESTEBANGO LUIS, txirrindulari bikaina

Agian, herriko gazte askok eta hain gazteak ez garenok ere, ez dugu jakingo nor izan zen herritar hau. Horregatik, idatzi eta argazki hauen bidez, Luis Goiak egindako lorpen batzuk ikusiko ditugu; horrela, zein kategoriko txirrindularia izan zen jakingo dugu.

Luis Goia Gabirian jaio zen, San Esteban baserrian eta hemendik hartu zuen ezizena, txirrindularitza munduan San Esteban deitzen baitzoten. 1926. urtean jaio zen.

Gaztea zelarik sortu zitzaison txirrindularitzarekiko zaletasuna, 16 urte zituela, gutxi gorabehera. Handik urte batzuetara, soldaduzkara joateko garaia iritsi zitzaison eta garai honetan irabazi zuen Espainiako Ziklokros Txapelketa, 48. urtean hain zuen ere. Txapelketa hau Donostiako hondartzan izan zen. Ez pentsa ziklokroseko lasterketetan bakarrik ibiltzen zenik, errepidetako lasterketetan ere garaipen handiak lortutakoa zen, aurrerago ikusiko dugunez.

Nolanahi ere soldaduzkan gustora ez eta Frantziara aldegitea erabaki zuen (desertatz). Pentsatuko duzuenez, orduan ez zegoen gaur egungo aukerarik soldaduzka egin gabe geratzeko.

50. urte inguruan hasi zen profesional bezala ko-

Luis garaile Ordiziako helmugan

Pirineotako Zirkuitoa irabazi ondoren

rriten eta honako talde frantziarretan ibilitakoa izan zen: ELVISH, MERCIE, PEUGEOT... Nahiz eta talde frantziarretan ibili eta bertan bizi, sekula ez zioten utzi TOUR-ean irtetzen, jaiotzez frantziarra ez zelako. Beraz, gainontzeko lasterketa nazionaletan irtetzen zen. Honen adibidea dugu, urte batean Pirineoetako Zirkuitoa irabazi zuela, PEUGEOT taldean zebilelarik.

Gure Luisek ez zuen korritzen Frantzia mailako lasterketetan bakarrik. Tarteka, Euskal Herriara ere etortzen zen eta hemen ere garaipenak lortutakoa zen. Adibidez, Eibarko Bueltarra etorria zen eta aipatzeko da 60. urtean lortu zuen marka. Sei egunen barruan, hiru lasterketa desberdin irabazi zituen. Santiago egunean Ordiziako proba ospetsua irabazi zuen, San Inazio egunean Bilabonako lasterketa eta abuztuko lehenengo egunean Elizondoko lasterketa irabazi zituen. Aipagarria da, Ordiziako proban lorturiko saria : Kopa bat eta "Olla espres" bat. Gaur egungo txirrindulariei esan behar!

Garai haietan, Goierri mailan Luisek bazituen arerio ezagunak. Adibidez : Ordiziako Luziano Montero, "Txato" ezizeneko ataundar bat,...

Luis oso ongi molatzen zen bai mendian eta bai sprint-ean. Honen adierazle dugu, ehundaka sari irabazi zituela kategori desberdinan. Nahiz eta horrenbeste sari irabazi, hau ez zen bere ogibidea. Burdeosen bizi zen eta bertako tailer batean lan egiten zuen. Txirrindularitza zuen bere zaletasunik handiena eta horregatik egunero entrenatzen zuen. Hala ere, ehizerako astia hartzen zuen eta asko gustatzen zitzaion oilagorretan ibiltzea eta baita "tiro pitxoian" ere.

Luis Ordizia Probako sariak jasotzen. Barrenean "Olla-Espres"-a

Ez zuen dieta berezirik jarraitzen bizikletan ibiltzeagatik, baino oso aho finekoa zen, hau da, gauza onak jatea gustatzen zitzaion; baina nori ez !!

Zorigaitza ere txirindu gainean etorri zitzaion. 62. urteko apirilaren 19an, Burdeos-ko lasterketan eta helmugara sprintean zetorrela garaipena disputatuz, istripu tamalgarri baten ondorioz, txirrindutik erori, buruan kolpe txar bat hartu eta handik hilabete batera gutxi gorabehera zendu zen.

Eta hau izan da, era labur batean, gure herritar handi baten bizitzaren kontakizuna. Nola ez, eskerrik beroenak eman argazkiak utzi eta solasaldi atsegin bat eman ziguten San Estebango Jose M^a eta Miren.

Ezkerretik eskuinera: Landetako Ramon Alustiza (†); Itzaitegiko Jose Mª Goia; Muttegiko Jose Mª Amundarain; eta San Estebango Luis Goia (†); Gabiriako plazan, festetan zinta karrera jokatu ondorengo argazkia

Iñaki Etxezarreta

udala

udaleko berriak

ARAU SUBSIDIARIOAK

Santi Peñalba, Manu Arruabarrena, Mikel Iriondo eta Carmen Segurola, lau lankide hauek osaturiko taldeak, iazko ekitaldian hasitako lanarekin jarraituz, aurten, udalerriko Arau Subsidiario berrien onespena burutuko da. Ondoren jendeurreko erakusketan jarriko dira, alegazioak aurkeztu ahal izateko, eta hauei buruz dagokien erabakiak hartu ondoren, behin-behineko onespenna emango zaie. Azkenik Gipuzkoako Foru Aldundiko Diputatu Kontseiluak behin betiko onartuko ditu. Baino azken pauso hau burutzerako datorren urtea iritsiko da.

Iazko ekitaldian talde honek eginiko informazio bilketan oinarrituta, etxebizitzar arloari dagokionean, hona hemen zenbait datu interesgarri; Gabirian 173 etxebizitza daude, hauetatik 125 okupatuta, hortaz, 48 hutsik, azken hauen portzentaia txiki bat bigarren egoitzakoak badira ere. Beraz, hutsik dauden etxebizitzak, guztiak laurdenak dira eta gehienak ustiati gabe utzi diren baserri isolatuak dira, Madariaga, Zuazola eta Ugarana auzoetan kokaturik batik bat.

Gabiriako herrigune nagusian 34 etxebizitza daude (guztiaren % 20) eta 24 daude okupatuta (guztiaren %20 baita ere). Alegi eta Aztiri guneetan zazpi eta hiru etxebizitza daude hurrenez hurren eta hauetatik hiru hutsik daude. Hortaz, 129 etxebizitza dira landa-zona isolatuetan saka-

banatuta daudenak, udalerrian guztira dauden etxebizitzen hiru laurdenak. Bestalde okupazio-mailari dagokionez, egoerarik larriena sakabanatutako baserrietan atzematen da, kasu honetan %27 tik gora baitira hutsik daudenak.

Azken hamar urteetako egoitza hazkuntza urteko hiru etxebizitzakoa izan da.

ESKOLAK

Joan den urte amaieran, Balentzategi Herri Eskolan beharrezkoak ziren hainbat lan egin ziren: zoru berria ezarri, berogailua, gelak margotu, gelak eta leihoa margotu, etab... Lan hauek burutu ahal izateko Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak 3.700.000 pxta-ko dirulaguntza onartu zuen, lanen aurrekontuaren % 55, eta beste % 45 Udalak.

OSTATUA

Osakidetzak eskatzen dituen neurriak bete ahal izateko Ostatuan komunen eraberritze lanak burutuko dira. Bi komun gehiago egingo dira, bata erabilera pribaturako izango da, hau da, ijardueran lanean dihardutenentzat, eta bestea, erabilera publikorako, emakumezkoentzat eta gizonezkoentzat berezitako komun bana.

BIDEAK

Aurtengo ekitaldian udalak burutuko duen inbertsio gasturik garrantzitsuena udalerriko hainbat bide konpontzea izango da.

GOITUR

Erakunde publiko (Goerriko 18 udalak guztiak) eta erakunde pribatuak (jatetxe, hotel, nekazal turism etab...) bat eginez, Goierri turismoa bultzatzeko sortu den elkartea dugu Goitur.

1998-1999ko Euskadiko merkatu turistikoari buruzko txosten batean dioenez, eskualdeko izaera adierazten duen " Goierri" marka daukan bakarra da Goierri. Turismoa gehien dinamizatzen duen Euskadi barruko eskualdea izan da Goierri. Bizkaiko Enkarterriekin parekatzen gaituzte.

Itxura berriturik, Goierri buruzko 20.000 foielo ale argitaratu dira " Zazpi egun eta zerbait gehiago izenburupean". Goierrin egin daitezkeen zazpi ibilbide turistiko zehazten dira, festa eta jaien zerrendaz gain, Goitor osatzen duten zerbitzu eta alojamenduen helbide eta telefono zenbakiak ere.

Gabiriari dagokionez, "Eztanda harana" ibilbidearen barnean Andra Mari eliza eta Alegi auzoko Pikota aipatzen dira, aldiz " Gune Historikoak" ibilbidearen barnean Aztiriako

azuaoa aipatzen da. Zerbitzu gidaren barnean; Ostatua, Korta Sagardotegia, eta Aztiria erretegia azaltzen dira.

Foileto hauek otsailean Madrilgo "FITUR", turismo ferian egon ziren. Urrutirago ere iritsiko dira Eusko Jaurlaritzako Industria Sailaren barruan dagoen Spriren bidez, Europa eta Estatu Batuetara.

HIRI ONDASUNEN KATAS-TROA BERRITZEKO LANAK

"Gipuzkoako Hiri On-dasunen Katastroa" (urbanako katastroa) eguneratzeko lanekin hasi behar dugu, Gabiriako Udalak eta Foru Aldundiko Hazienda Sailak, eta horretarako zuen laguntza ezinbesteako dugu.

"Hiri Ondasunen Katastroa", finka hiritarrak (baserriak, etxebizitzak, pabilioak, lokalak eta horrelako eraikuntzak) agertzen diren errolda bat da eta egitera goazen lanaren elburua, erroldaren datuak berrikusteara: ondasunen neurriak, egingako aldaketa, beren jabeak nor diren, eraikuntza data.

Legearen arabera katastroan azaltzen den informazioa egunean jarri ahal izateko, telefonoz zurekin harremanetan jarriko gara eta ondasunen Eskritura eta bere Zergaren erreziboarekin Udaletxera etor zaitezen eskatuko dizugu.

Bestaldetik, Udalak agindutako pertsona batek, baserri, etxebizitza eta eraikuntza hauen fatxadetako argazkiak aterako ditu.

Bakarne Peñagarikano
Nikolas Igarzabal

Zerbitzu, Ostatu eta Jaien Gida

Goierrri - Gipuzkoa - Euskadi

Iñakiarrer artean paseitzea. Aralir eta Arizkorriko Parke Naturalean urmetzea, antzinako lehkoi dantza, errekak eta lakuak umarrain erantzun aitzina, mendil biakdun ibiltzea edo zaldi gainean lasterkia eguna, goierriko egun dobelzekeen ekintzak bauzuk dira, atsegira handiz gainera.

Goierrri Gipuzkoa Euskadi

Una semana y algo más Astebete eta zerbait gehiago

profesio txokoa

Gure lantegiaren historia hitz gutxitan labur-biltzekotan, zalantzarak gabe, hasierako garai hartara jo beharko genuke. Izan ere, azken urte hauetan aldaketa ugari jaso baditu ere, badira 60 urte egurra lantzen hasi ginela eta hogeita hamar baino gehiago dira tarima eta parketaren ekoizpenean buru-belarri ari garela. Honela bada, urte horietan guztietan jaso izan dugun esperientziak alde batetik eta gizarte aurreratuenen aldaketetara lehenbailehen egokitzeko ahaleginak bestetik, gaur egun, era guztietako egur motak erabiltzera bultzatu gaituzte eta egurrarekin egin daitezkeen gauza gehienak egitera.

Erabiltzen ditugun egur mota nagusiak honako hauek dira: haritza, elondoia, jatoba, merbaua, doussiea, aloma, irokoa, teka eta abar; denak ere neurri eta tonalitate desberdinatan, eraikuntzaren eta merkatuaren eskaerei ahalik eta erarik osoenean erantzuteko. Hori dela eta, teilatu, ataripe eta eskailertarako egurra ere prestatzen dugu.

Parket eta tariman hainbat modelo ditugu neurriaren eta egurraren arabera, eta merkatuaren beharrak direla

eta ia-ia egun batetik bestera aldatzen dira eredu horiek eta berrieta lehenbailehen egokitzen ahalegintzen gara. Merkatuaren joera aldakorra denez, eraikuntzan, oro har, produktu berdintsua eta neurri beretsukoa erabiltzen bada ere, partikularrek beste era bateko eta beste kolore batzuetako egurretarra jotzen dute. Eskaerak oso desberdinak dira, egur kolore oso ilunak edo beste aldetik kolore oso argiak, bernizari dagokionez "decapados" eta berniz "satinado" edo "mate"ren joera dago.

Egurraren arabera erabilera ere aldatu egiten da, esate baterako, elondoaren ezaugarriak eta dentsitatea dela eta, itsasontzien bizkarraldea egiteko erabil daiteke, edota, beste muturrera joz, txalapartak egiteko.

Prezioari dagokionez, jakina, aldea nabarmena da aukeratzen den egur mota edota neurriaren arabera. Parket eta tariman merkeena 5.500 pezeta metro karratuko eta garestiena 22.000 pezeta.

Egurra materia bizia da, eta ondorioz, aldaketa klimatologikoak nolabaiteko eragina izan ohi du. Arrazoi honengatik, egurak ondo irauteko produktu naturalak erabiltzea gomendatzen dugu; egurra ondo mantentzeko erarik errazena ur epelarekin eta amoniako edo ozpin tanta batzuekin garbitzea da eta noizean behin argizaria eman.

PAVIMENTOS **ARONDO** - S.A.
TARIMAS Y PARQUETS

Camino Cruce s/n
Teléfono: 943 88 59 50
Fax: 943 88 69 25

20217 GABIRIA
(Guipúzcoa)

erreportaia eromenaren eromena: behi eroak?

Ez dakit nondik eta nola hasi, baina zalantzarak ez dago artikulu bat egiteko edo idazteko informazioa behar-beharrezkoa baldin bada, gai honetaz behintzat ez dagoela informazio faltarik.

Azken hilabete, aste eta egun hauetan telebista piztu eta behi eroak; egunkariak edo aldizkariak irakurtzen hasi eta behi eroak; irratia jarri eta behi eroak. Alde guztietatik erasotzen digute. Afaltzen hasi eta informatibo bakarren bat jarrita baldin baduzu jateko gogoa kentzen dizute, izan ere horikusiko dituzu telebistan ez dakin zein musikaren konpasean dantzan ari den behiren bat, erdi mozkortuta edota guztiz mozkortuta legokeen baten plantak eginez.

Delako "Encefalopatia Espóngiforme Bovina" gaitzaren alderdi zehatzak aipatzea alferrikakoa litzateke; izan ere, urtarriaren amaieran ari naiz artikulu hau idazten eta "Makilari" aldizkaria ateratzen denerako agian martxoa izango da eta ondorioz egunetik egunera hainbat gauza berri azaltzen direnez, datuak ematen hastea alfer-alferrik da.

Kontua da jendea erabat nahasturik dagoela. Jendeari ez zaiola informazio argirik ematen: egun batean behiaren zati bat debekatzen dute eta hurrengoan beste bat. Eta handik egun batzuetara hara non entzuten edo irakurtzen duzun txuletak ere

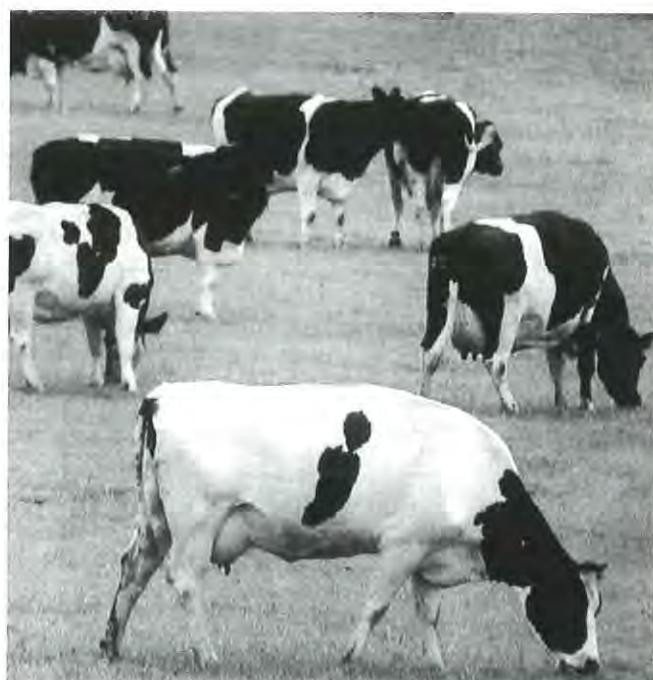
hezurrik gabe jan beharko ditugula aurrerantzean. Eta batek galdetzen du: egiten dituzten analisi horiek benetan balio badute eta berme edo garantia osoa badute nola debekatu dezake sano dagoen abere baten zati jakin bat jatea?

Alemanian hartu duten erabakia izugarria da. Bi urte baino gehiago dituzten behi guztiak hilko dituzte. Ederki, erabaki latza benetan, baina azpian ez ote dago beste interesik?, zer gertatzen da Europako Ekonomia Elkarteko herrialdeetan? behi gehiegi al dago eta gaixotasun honetaz baliatu nahi al dute behi kopuru murritzeko?

Azken batean, tristeena da behiak gorrotatzen iritsiko garela, ez baikara konturatzen edo ez dugu konturatu nahi errudun bakarrak gizakiok garela, geuk hondatu dugula natura osoa, geuk hondatu ditugula animali guztiak, ahalik eta probetxu edo etekin handiena atera nahi horrek bultzatuta; izan ere, hemen berdin dio txahal batek zer jaten duen, hemen benetan importa zaiguna da urtebeteko txahala hiltzean zenbat erralde pisatu duen eta geure buruaz harro esango diegu

solaskideei: laurogei erralde eta oraindik hamahiru hilabete bete gabe, eta horrexek eraman gaitu eraman gaituenera eta txahalekin edo behiekin bakarrik balitz gaitzerdi. Baina ez jaun-andreok, ez: oilaskoekin gauza bera, arkumeekin gauza bera, tomatteekin gauza bera, letxugekin gauza bera eta azken batean natura geure kontra altxatu zaigu, arrazoi osoz gainera eta ea berandu izan baino lehen konturatzen garen elikagai egokiak izateko pribilegiatura den herri txiki honetan bizi garenok egiten ari garenaz, ez baitut uste gaixotasun hau kalterako izango dugunik baldin eta naturak irakatsi nahi digun lezioaz ohartzen bagara.

Gabino Murua

umorea

-1-

Inguru honetako ezkontzak eta ondorengoak nola ziren esango dut eta ez ematen duen hainbat urte.

Gabiriar gizon bat joan da "perira", "Billipranka" orduan esaten zen bezala, eta etxearen ez zuen nonbait semerik, baina alaba bai, eta etxearen etorkizunarekin kezkatzen hasita ere bai. Han juntatzen da mutil gazte segurar batekin. Elkarri esan nongoak ziren, hori derrigorrezkoa zen elkarrengana presentatzeko, eta hor hasten da elkarrizketa:

Gabiriarrak: Anaietan zaharrena al haiz?

Segurarrak: Ez, anai bat badet zahar ragoa.

Gabiriarrak: Orduan hura izango dek maiorazkoia.

Segurarrak: Bai, gu beste nimbait moldau beharko deu.

Gabiriarrak: Ba, moteil, nik bazeukeat alaba ta gue etxen hire muko batek falta egiten dik. Ala pentsatzen badek, buelta bat emantzak, ikusi bat emaiok eta gustatzen bazak, konponduko gaituk.

Segurarrak: Ezta gaizki esana.

Etorri omen zen, eta hor juntatzen da auzoak lehenago etorrita ezkonduta zegoen beste segurar batekin. Eta hark ikustean, galdetzen dio: Hara, hi zer habil hemen? Segurarrak: Hementxe, lehengo astizkenen Billiprankan juntau nitzen hor beheko baserrri hortako gizonakin eta esantzia bazeukela alaba netzako mukoa eta ikusi bat emateko, ta halaxe etorri naiz.

Gabiriarrak: Ta gustau altzak?

Segurarrak: Baa, neska ezta polittere polittere baino etxe horrek dauke mandio bat...

Ezkondu eta ondorengoak ere izan zituzten.

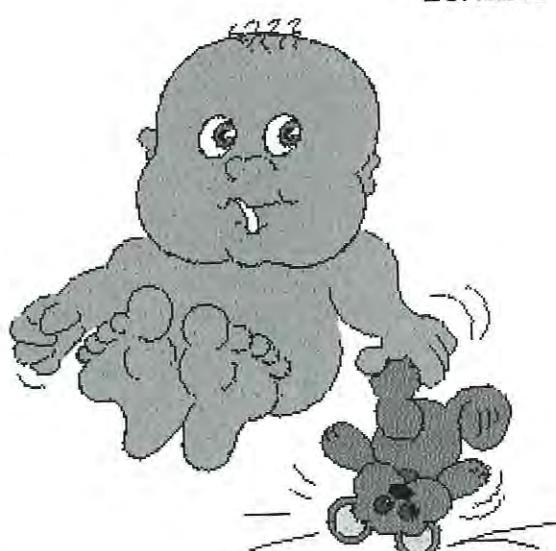
Ez uste izan hau asmatua denik, geratua baizik

-2-

Beste gauza harrigarri bat haurra jaiotzen zenean izaten zen, ama zortzihamar egunean ohean egoten zen eta. Auzokoak eta ahaideak bisitan etortzen ziren, sarritan oilo zaharren batekin. Oilo salda ona dela indartzeko esaten zen, andreak salda eta gizonak haragia hartzen omen zituzten.

Eta haurrari izena jartzea hori zen beste komeria. Aitak eta amak ez zuten ezer pintatzen, aitapontekoa eta amapon-tekoa ziren izena aukeratzearen eskubideen jabe. Mutila bazen aitapontekoa eta neska bazen amapon-tekoa, baina ez ziren beti konforme izaten aitapontekoak mutilaren izena aukeratzearekin, eta alderantziz berdin. Badakit nik bataiora etorri eta etxera joan arte ama bere semeari zer izen jarriko zioten ez zekiela egon zena. Ama ez baitzen bataiora etortzen, jaio eta bi-hiru egunera egiten zen bataioa eta amak ohean egon behar zuen, jaikitzeo moduan jartzen zenean, eliz sartzen esaten zitzaina zen. Amak ez zeukan hori egin arte etxetik irtetzik eta irtetzekotan, teila buruan hartuta, sonbrero lekuau. Eliz sartzea zen ama haurrarekin eta beste batzuekin etorri elizara, apaizak orazio batzuk egin, pixka batean egon eta bale. Orain izena eta abizenak aldatu litezke eta eskerrak horri. Astakeria latzak egin baitira izena jartzean. Senarrak abizena Azpitarte, eta emazteak Zabala, neska bat izan omen zuten eta izena Nerea jarri. Ederki utzi zuten gaixoa!

EUXEBIO IGARTZABAL

eskola

eskola berritzea

Eskola 1910 aldera egin zuten gure arbasoek Eustakio Balentzategiren diru laguntzaz haien umeak ikasteko. Lehenengo bi gela zeuden : neskena eta mutilena. Neskena, orain kultur etxeko aretoa,dantzalekua esaten zaiona zen, eta mutilek orain gelak dauden lekuaren ikasten omen zuten. Liburutegia dagoen lekuaren andereñoa bizi zen eta pareko etxeen maisua.

Orain dela 16 bat urte mutilen gela 2 geletan banatu zen baina zorua ez zuten aldatu ; orduan hona gelak margotu dituzte baina zorua ondatzen ari zenez berritzeko eskatu zitzzion udalari eta lagunza baten ondorioz aldaketa batzuk egin dituzte.

Eskola berritzeko dirua Udalak eta Eusko Jaurlaritzak eman dute. Hasieran eskatutakoa baino lan gehiago egin dituzte :

Eskolako goiko gela eta beheko gelak pintatu dituzte. Beheran zorua berritu dute Arrondonekoek egurra jarriz. Persianak eta ateak barnizatu dituzten. Terrazako barandilak pintura marroiez pintatu dituzten Zumarragako La Perlakoek. 5-6 mailakoen gela horiz pintatu zuten eta ateak eta bi armario empotratu urdinez. Pareten goiko aldean marrazkidun zenefa jarri dute hegazkin marrazkiekin . Haur Hezkuntzakoen gela berriz, atea eta posteak urdin ilunez eta zenefa erdi aldean. Zenefaren goikaldea urdin

argiz pintatu zuten eta behekaldea urdin ilunez, atea eta posteak bezala . Kalefazio berriak ere jarri zituzten geletan,garajeian eta dantzatzokian Ormaiztegiko Esnaolatarrak. Lan hauak egin bitartean abarkak egiten dituzten lekura joan ginan,sendagilearen kontsulta ondora.

Egindako aldaketei buruz dagoen iritzia eskatu diegu ikasle eta irakasleei. Denak gustora agertu dira bai kolore aldaketekin,bakarren batek argiagoa nahiago badu ere,zoruarekin eta batez ere berogailuekin. Lehenengo egunetan behintzat aldaketa nabaria izan baita.

LANEN ANTOLAKETA

Lehenengo zorua kendu, gero jarri. Gelak pintatu eta zenefa jarri, Pertsianak barnizatu eta ateak ere bai. Azkenean barandilak pintatu. Tartean kableak pasatu eta azkenean berogailuak jarri. Hau dena egin dute gure eskola honetan. Ea beste mende bat irauten duen. Besterik gabe, agur.

Andoni Larrañaga
Arantzazu Baztarrika
5. Maila

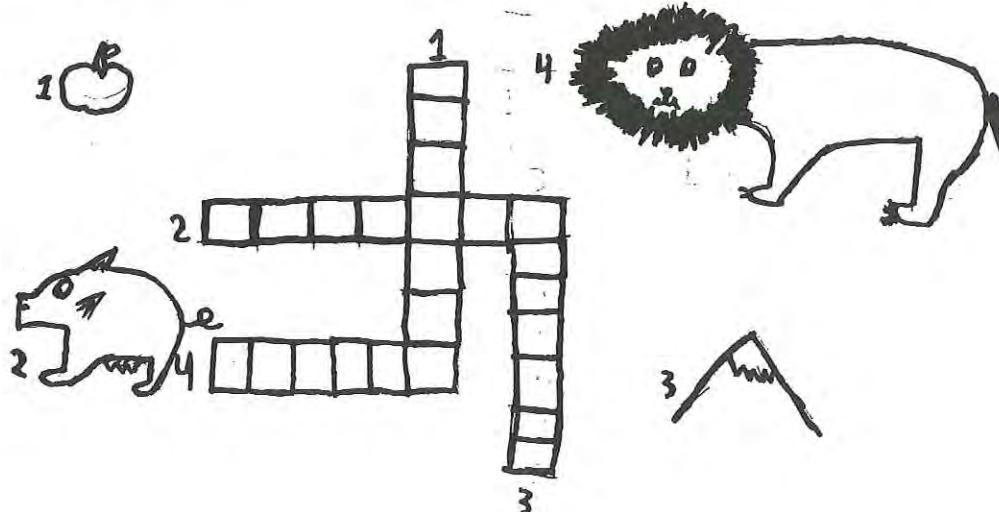
ASMAKIZUNAK

- 1 - MARRAK ZUZEN EGITEKO ERABILTZEN DA: _____
- 2 - ANIMALIA DA ETA OROJALEA :_____
- 3 - ETXEAK EGITEKO ERABILTZEN DA PAPERERAN MARRAZTUTA:- _____
- 4- ANIMALIA DA BASERRIETAN EGOTEN DA: _____
- 5- URETAKOA DA BAINA EZ DA ARRAINA: _____
- 6- KENDUAZ HAZI ETA GEHITZEN DENA . ZER DA?
- 7- KOXKIN-KOXKIN HARGINA, PARETA ZULOAN SORGINA. ZER DA?
- 8- AITA HANDIA , AMA LATZA ETA UMEA BELTZA. ZER DA?
- 9- EGUZKIAREKIN ETXEAN ,EURIA DENEAN KALEAN.ZER DA ?
- 10- DANTZA ETA DANTZA , MARRA ETA MARRA , IDATZI ETA IDATZI, AZKENEA AKABA .

Erantzunak : erregela,txerria,planoa,zaldia,izurdeea,zuloa,aldbaba,gaztaina,euittakoa,arkatza

EGILEAK: NEREA,IBAN,JON ANDER,EÑAUT,ENDIKA

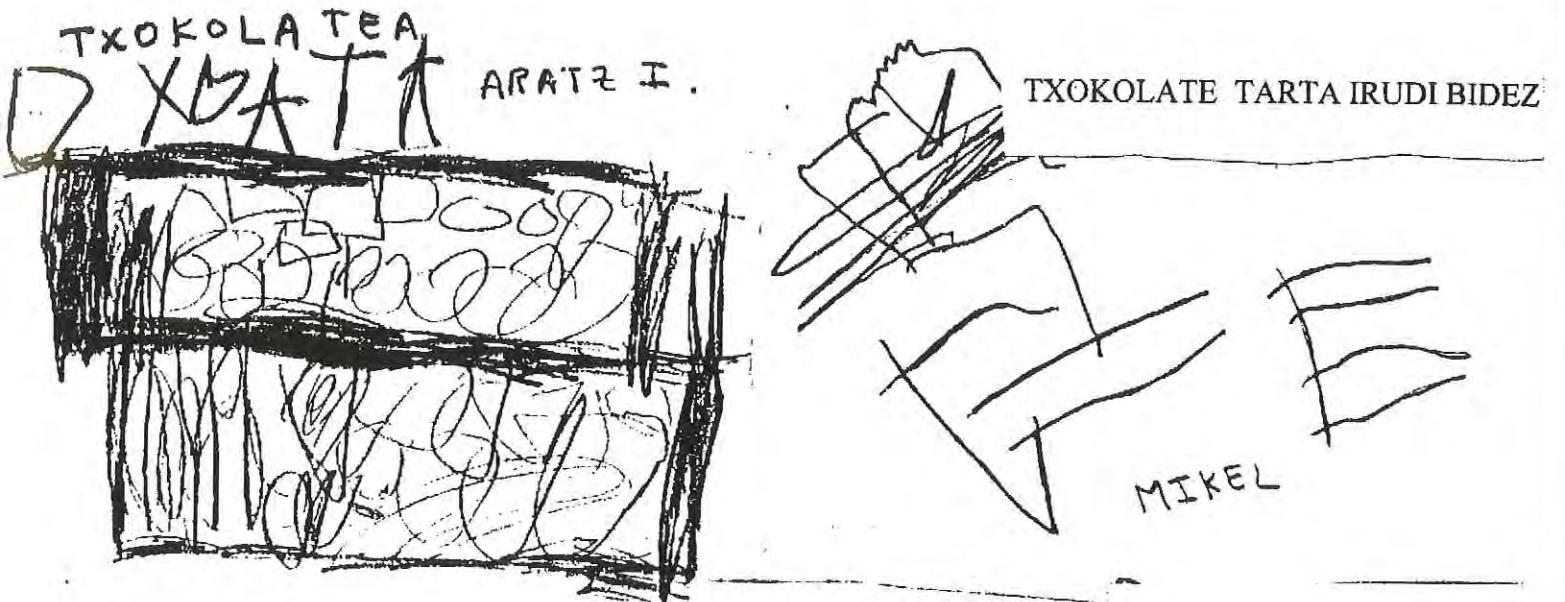
DENBORA PASAK

GOENKALE

ARRALDEN GOIZ EDER BATEAN XATUR TXIMISEAN
PASEATZERA JOAN ZEN

BI SORGINEN LAGUNTZA

Hemendik urrutি-urruti, sorginen etxe batean hiru sorgin bizi ziren. Bi txintxo eta bat gaiztoa. Gaiztoak, Magdolia izena zuen, ile beltz- beltza, begi beltzak eta oso-oso gizena zen. Txintxo batek Felisiti izena zuen eta besteak Malen. Felisitik ile-ori motza, begi urdin argiak eta gorputz polita zuen. Malen bere bixkia zen, baina begi berdeak eta ile marroia zuen.

Beraien nagusiak, Magdoliak, ez zien uzten txintxoak izaten, baina beraiek txintxoak izan nahi zuten.

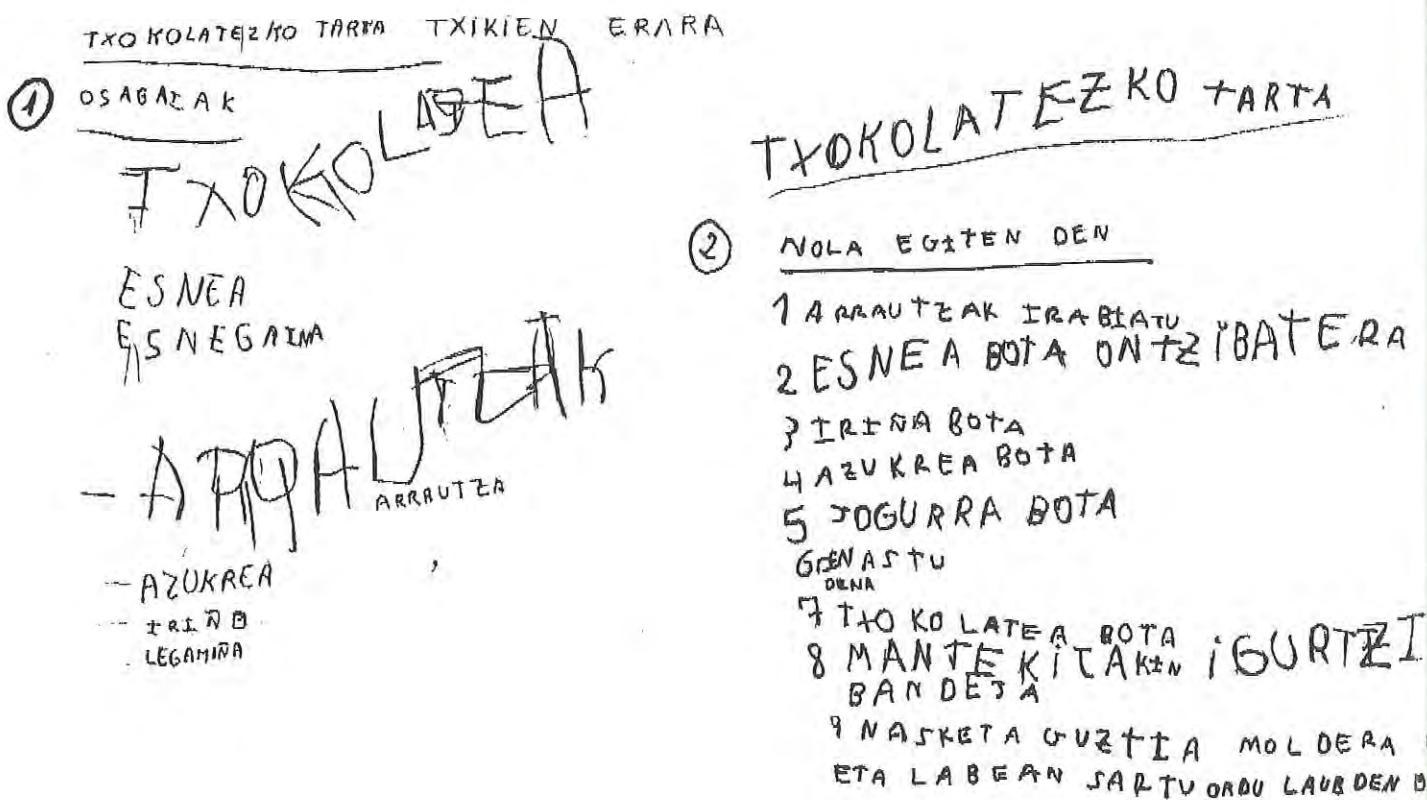
Egun batean Magdolia siesta botatzen ari zela, Felisiti eta Malen Afrikara joan ziren pobreei laguntzera. Beraien erratz magikoak hartu eta Afrikara ailegatu ziren. Afrikan, umeak eta helduak gosez ikusten ziren eta Malenek magia egin, eta nahiko jan jarri zien denei. Denek jan zuten lodi-gerez arte. Hala ere ez zen dena bukatu. Ondoren, dena konpondu zela ikusitakoan, Bukarestera (Errumaniara) joan ziren. Han etxeak erretzen zeuden, eta jendea zauriturik zegoen. Felisitik magia egin eta herria eta jendea hasieran zeuden bezala jarri zituen, ongi. Berriro dena konpondu zela ikusterakoan, Liverpool aldera joan ziren (Erresuma Batura). Han denak lapurtzen, elkar jotzen edo dirua eskatzen ari ziren.

Bi sorginek hori ikusi zutenean, pena handia hartu zuten. Orduan, tiro hotsak entzun zitzuten, eta Magdolia zen. Felisiti izkutuan, Magdolia igel bihurtzen joan zen, eta bitartean Malenek magia egin eta herria zuzen jarri zuen.

Afrikan ez zen janari faltarik izan, gustora zeuden.. Bukaresten ez zen suterik izan eta Liverpoolen askatasunean bizi izan ziren betirako.

Azkenean Felisiti, Malen eta igela (Magdolia) etxera ailegatu ziren. Bihotza oso gustora zuten denek, igelak (Magdoliak) ezik.

LEIRE ETA MADDI 5. ETA 6. MAILA

Txikien artean asmatutako erreza da. Hasieran neurriak ahaztu zaizkie eta ondoren ez dira adorri. Norbait egitera animatzen bada ea asmatzen duen neurriekin.

HOROSKOPOA

CAPRICORNİUS

(Abenduaren 21etik Urtarrilaren 20ra)

AMODIOA: Lotsa gutxiago eta muxu gehiago.

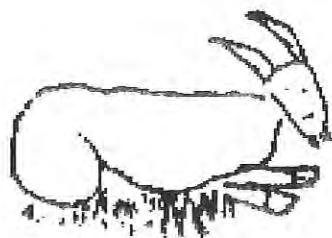
PAGA: Eskatu gehiago emango dizu eta.

LANA: Katarroa duzula? Aitzakia galanta.

ITXURA: Erropa berriak erosi, zaharrak dituzu eta.

OSASUNA: Neguan hoztu eta orain komeriak.

IKASKETAK: Ondo egiten dituzu lanak, segi horrela.

ARIES

(Martxoaren 21etik Apirilaren 20ra)

AMODIOA: Lagundu iezaiozu etxera.

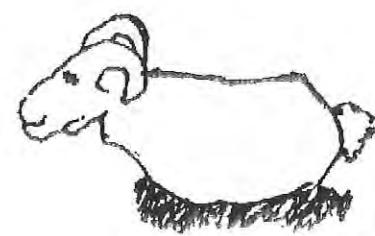
PAGA: Gutxiago eskatu asko duzu eta.

LANA: Egiozu pelota pixka bat nagusiari.

ITXURA: Makarra bat ematen duzu, txukundu zaitez.

OSASUNA: Katarroa duzu, joan medikuarengana.

IKASKETAK: Ez utzi azken egunerako lan guztiak.

VIRGO

(Abuztuaren 24tik Irailaren 23ra)

AMODIOA: Zegamarrik hain politak al dira ba?

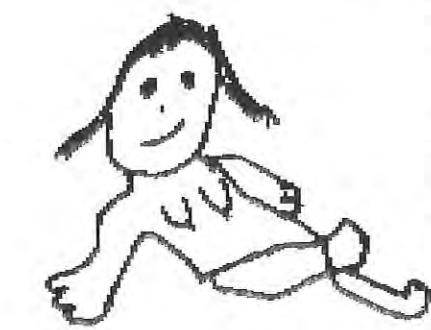
PAGA: Ez gastatu ematen dizuten dena.

LANA: Soldata igoko dizute.

ITXURA: Txerria deitzen dizutela? Ez naiz harritzen.

OSASUNA: Behi eroen haragia jan duzu, gaixotasun larria arrapatuko duzu.

IKASKETAK: Gehiago saiatu behar duzu.

CANCER

(Ekainaren 22tik Uztailaren 22ra)

PAGA: Gehiegi ematen dizute.

AMODIOA: Ez izan hain zakarra, utzi egingo zaitu eta.

LANA: Katarroa duzula? Lanera ez joateko aitzakia galanta.

ITXURA: Erropa berriak erosi, zaharrak dituzu eta.

OSASUNA: Berdura gehiago jan, loditzen ari zara

IKASKETAK: Suspenso bat aterako duzu, amak txikituko zaitu eta.

AQUARIUS

(Urtarrilaren 21etik Otsailaren 19ra)

AMODIOA: Munduko maitale onena zara, segi horrela.

PAGA: Txintxo portatzen bazara paga doblea emango dizute.

LANA: Ez dizute oporrik emango.

ITXURA: Hori da dotorezia , hori!.

OSASUNA: Kirol asko egin.

IKASKETAK: Etxeko lanak oso ondo egiten dituzu.

GEMINIS

(Maiatzaren 21etik Ekainaren 21ra)

AMODIOA: Sekulako maitale puska aurkituko duzu.

PAGA: Beti bezala emango dizute paga.

LANA: Zergatik kejatzen zara soldatarekin? Zuk egiten duzun lanerako gehiegi da eta.

ITXURA: Pintatu ilea moratuz, guapoago egongo zara eta.

OSASUNA: Joan medikuarengana, zerbait larria duzu eta.
IKASKETAK: Ez joan unibertsitatera.,

ESKORPIUS

(Urriaren 24tik azaroaren 22ra)

AMODIOA: Nahi baduzu eskuatu iezaiozu.

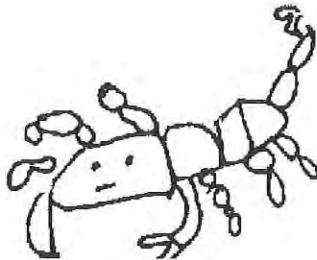
LANA: Lan gehiegi egiten duzu ez zaizu asko komeni.

ITXURA: Txarretera irekita duzu.

PAGA: Dirua ez alperrik gastatu.

OSASUNA: Medikuak esaten duena egin.

IKASKETAK: Azterketa guztiak aprobatuko dituzu.

LIBRA

(Irailaren 24tik urriaren 23ra)

AMODIOA: Neska edo mutil asko dituzu atzetik.

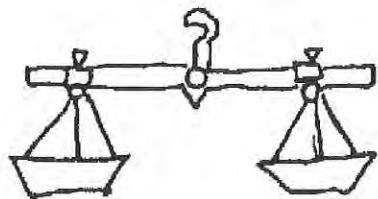
LANA: Alperregia zara, hasi lanean.

ITXURA: Gehiagotan dutxatu.

PAGA: Zer egin behar duzu hainbeste dirurekin.

OSASUNA: Tensio altuegia duzu, utzi gatza:

IKASKETAK: Ondo zabiltza segi horrela.

TAURUS

(Apirilaren 21etik maiatzaren 20ra)

AMODIOA: Noiz bilatu behar duzu nobioa?.

LANA: Horrela segitzen baduzu nagusiak soldata igoko dizu.

ITXURA: Oso ondo jazten zara.

PAGA: Lagundu etxeko lanetan eta diru gehiago emango dizute.

OSASUNA: Sarriagotan joan medikuarengana.

IKASKETAK: Azterketa guztiak suspendituko dituzu.

PISCIS

(Otsailaren 20tik martxoaren 20ra)

AMODIOA: Utzi egingo zaitu.

LANA: Alperregia zara nagusiak arrapatzen bazaitu...

ITXURA: Baldarregi jazten zara.

PAGA: Gaizki portatzen zara ez daukazu pagarik.

OSASUNA: Oso ondo zaude.

IKASKETAK: Ez duzu aprobatu kastigatu egingo zaituzte.

LEO

(Uztailaren 23tik abuztuaren 23ra)

AMODIOA: Zuen maitasuna betirako izango da.

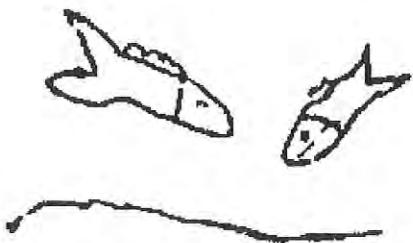
LANA: Errota zaharrak eraman lanerako.

ITXURA: Makarra ematen duzu txupa horrekin.

PAGA: Hasi zure dirua aurreratzen.

OSASUNA: Luzaro biziko zara.

IKASKETAK: Ez duzu behar aina ikasten.

SAGITARIUS

(Azaroaren 23tik abenduaren 21era)

AMODIOA: Berarekin gehiago egon.

LANA: Nagusiak bota egingo zaitu lo egoten bazara.

ITXURA: Ez daukazu erroparik, hasi erosten.

PAGA: Golpean ez gastatu dirua.

OSASUNA: Kirola egin behar duzu forman egoteko.

IKASKETAK: Usoak bakarrik egiten ditu gauzak azkar eta ondo.

euskararen txokoa dagoeneko/honezkerot

Dagoeneko eta honezkerot /Honezkerot eta dagoeneko. Jende askok nahasten duen bikotea. Ez dira euskalki guztietan erabiltzen, nonbait. Hortik gero nahasketak, baita zenbait komunikabidetan ere. Gabirian geure-geureak ditugu dagoeneko eta honezkerot, hau da, etxeak ikasi ditugu. Eta ondo ikasia, ez omen da ahazten. Ea besteei, geure ondorengoei, irakasten asmatzen dugun!

Dagoeneko formak harridura adierazten du. Adibidez: Umeei eta gaztetxoi izan ezik, asko konturatu gabe joan ohi zaizkigu egunak eta urteak... eta behin baino gehiagotan esan izan diogu elkarri: **Hau da markea, atzo zien Gabonak eta daoneko Aste Santuk gainen.** Berandu baziakduagatik, arratsalde erdian jaten hasten den horri, berriz, harrituta, zera esango diogu: **Daoneko gosek, oaintxe baziakutza ein deu-ta.**

Honezkerot formak, berriz, beste zerbait adierazten du. Seguru ez bazaude ere, zure ustea agertzen duzu. Adibidez: Gaueko 10ak dira eta halakori deitzeko esan dizute, eta zuk zera esan diezu: **Ez, ezin hotseingo diou, hue honezkeo ohian da-ta.** Hau da, ez dakizu ziur, ikusten ez duzulako, baina badakizu goiz joaten dela ohera eta horregatik esaten duzu honezkerot ohean da. Beste adibide bat: **Honezkeo bukauko zuen bilerea.** Zure ustea adierazi duzu horrekin, ez dakizu seguru bilera bukatu duten ala ez, baina hala iruditzen zaizu, zuk zeuk dauzkazun arrazoiengatik.

Ez da zaila **honezkerot eta dagoeneko** bereiztea, ezta? Zuk zeuk garbi badaukazu, lagundu ingurukoei zuzentzen eta bereizten.

M. Anjeles Bidegain

liburuaren aipamena

Makilari aldizkarian argitaratu berri diren liburuei eskaintzen diegun txoko honetan era askotako liburuen aipamena egin ohi dugu, eta gaur proposatzen dizuedanak orain arte jorratu ez dugun arloa urratzen du, hain zuzen ere, saiakera.

Izenburuan bi izen agertzen zaizkigu: euskara alde batetik eta sendabelarrak bestetik, eta, ezer baino lehen aitortu beharrean nago liburuak bere osotasunean lehenengo izenari heltzen diola eta gure gorputza sendatzeko erabili ohi ditugun belarrekin zerikusi gutxi duela.

Aitortzen dut, ezin dut ukatu, euskaran eta euskalkien arazoaz kezkaturik dagoen irakurleari zuzendua dagoela bereziki liburua, hau da, hizkuntzaren eta euskalkien arteko gatazkak aztertu nahi dituela gertu-gertutik liburuak. Dena den, Euskara Batua abian jarri zenetik, hogeita hamarren bat urte, orain arte egin duen ibilbideaz eta denboraldi horretan euskalkiek, bereziki bizkaierak, izan duen egoeraz nolabaiteko kezka izan lezakeenarentzat ere interesgarria da guztiz.

Gauza jakina da azken urte hauetan Euskara Batua nagusitu zaigula ia erabat komunikabideetan, eta euskalkiak behar baino gehiago baztertu ditugula, ez dugula jakin euskalki bakoitzari zor zaion lekua eskaintzen eta aitortzen, eta liburu hau horrettantxe ahalegintzen da, hain zuzen ere, euskalkie dagokien lekua aitortzen Euskara Batua baztertu gabe..

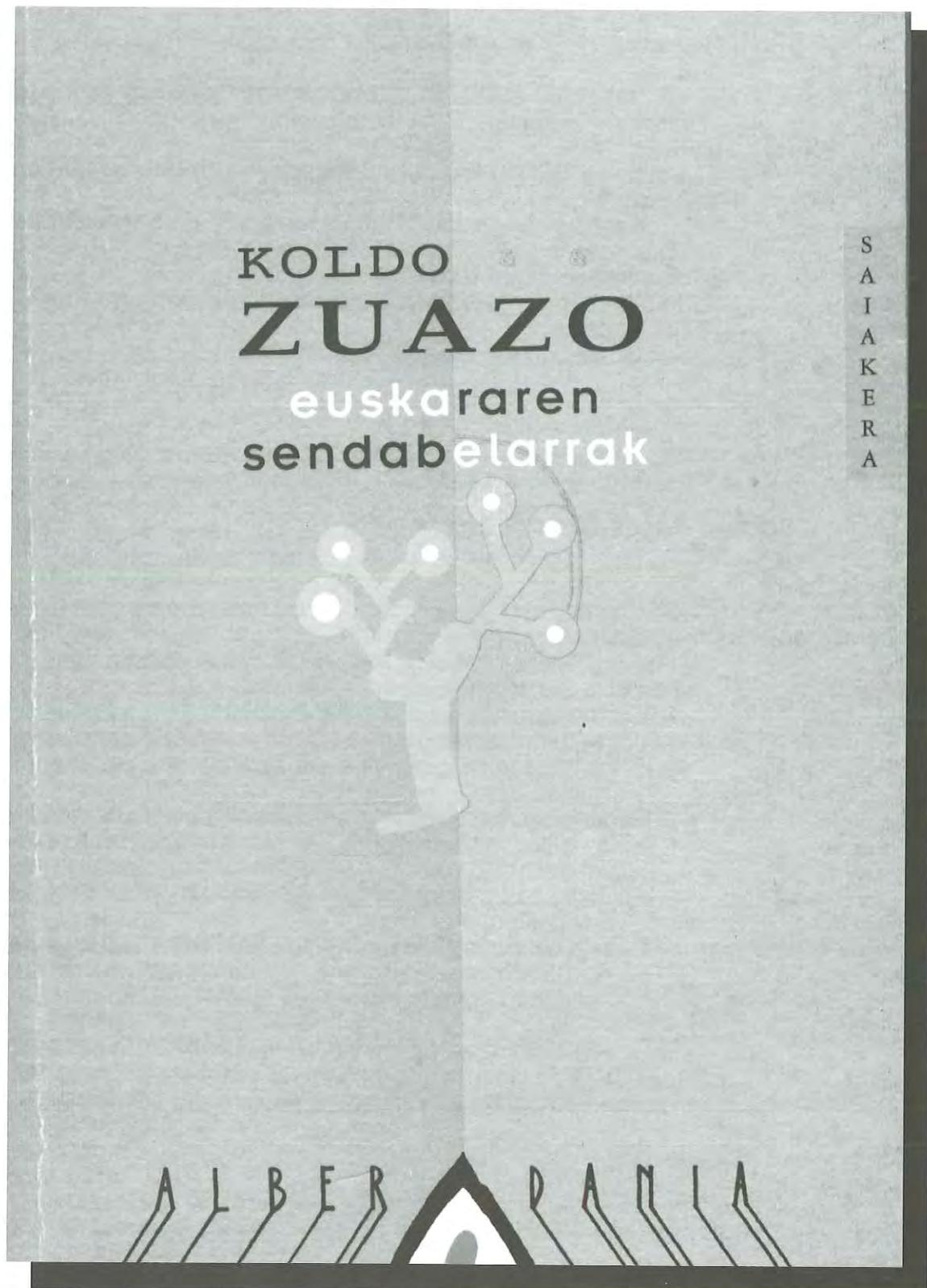
Goian aipatutako euskalkien baztertze hori nahiko gauza hutsala izango litzateke baldin eta gaur egun darabilgun "Euskara Batu" hori landua, jantzia, ederra eta gozatzeko modukoa izango balitz. Baina, zoritzarrez, azken hogeita bost urte hauetan ezer gutxi begiratu diogu euskaran kalitateari eta "Euskara Batu" horren izenean edozer gauza onartzera iritsi gara eta makina batzuk eragin dizkiogu, zenbait kasutan, gure aurreko belaunaldikoeik zerabilen euskarako loturak hautsiz. Horrela bada, eta bereziki bizkaieraz ari naiz, hau da, Antzuolatik

hasi eta Deba arroan eta Bizkaian euskaraz dihardutenek darabilten euskalkiaz, euskaldun zahar asko euren euskera gutxiesterako bultzatu ditugu, euren euskara, landugabea, arrotza eta kamutsa izango balitz bezala, eta eskoletan eta komunikabideetan irakasten eta erabiltzen den "Euskara Batu" hori hartu dugu eredutzat, kontuan izan gabe gaur egun arlo horietan diharduen asko euskaldun berriak direla, eta horietako zenbait ez direla inola ere euskararen eredu.

Kezka horixe, gehienok dugun kezka horixe eta Ibon Sarasolak "Euskara Batuaren ajeak" liburuan ederki asko salatu zuenari, heltzen dio Koldo Zuazo hizkuntzalariak liburu honetan.

Egilea. Koldo Zuazo / Editoriala: Alberdania / Argitalpen data: 2000ko urria

Anaje Sarriegi.

sukalde txokoa

ERREZIL SAGARREZKO GOZOKIA

Prestaketa:

Osagaiak:

- Errezil sagarrak
- Limoia
- Azukrea
- Ura

Sagarrak zatitu, mutxikinak kendu eta lau zatitan txikitu. Limoia isuri ur hotzeten, eta ur horretara bota sagar txikiak, garbitu gabe.

Behin garbitu eta txikitu ondoren, ur irakinetan jarri egosten sagarrak, bigundu arte.

Sagarrak bigunduta daudela kazolatik atera ura kenduz. Pure egiteko tresnan pasa, eta beste kazola batera bota. Azukrea gehitu, pure egindako sagar bakoitzeko kilo bat azukre. Berriro ere egosten jarri su motelean eta egurrezko kuxara batez eragin kontuz-kontuz itsatsi ez dadin.

Gozoki honek tingo geratu behar du.

SAGAR-TARTA

Prestaketa:

Hostorea zabaldu eta pastel-krema gainean bota.

Pastel-krema egiteko:

Osagaiak:

- Hostorea
- Pastel-krema egiteko:
  - Litro bat esne
  - 4 arrautza gorringo
  - 1 arrautza osoa
  - 125g. azukre
  - 100g. irin
  - Kanela-zotza
  - Limoi-azala

- 1.-Kazola batean esnea, kanela-zotza eta limoi azala jarri egosten. Beste ontzi batean (aldagaitza izan dadila ontzia), arrautzak, irina eta azukrea jarri eta ondo-ondo nahastu.
- 2.-Esneak irakiten duenean, sutatik atera eta pixka batean hozten utzi. Ondoren, arrautza irina eta azukrearekin nahastu.
- 3.-Eskuzko irabiagailuaz ondo-ondo irabiatu, pikorrik atera ez dakion.
- 4.-Iragazkian esnea irakin dugun ontzira pasa eta sutan jarri ondo eraginez irakin arte. Irakiten hasten denean, 10-15 segundo kontatu eta sutatik atera.

Pastel-kremaren gainean sagarrak zurituta eta zatiak eginda jarri eta labean sartu. Labetik atera eta hoztutakoan alperitxiku-mermelada jarri gainean.

Nekane Agirre
Landa berri etxekoa

denborapasa makilakixki

Denbora nola pasa ez dakizula? Herriari buruz zenbat dakizun neurtu nahi duzula?
Gauza gehiago ikasiko zenukeela? Ba, hemen duzu MAKILAKIXKI. Zenbat baietz asmatu egin apustu, eta ekin!

1. Zenbat kilometro karratuko azalera du Gabiriak?

- a) 4,9
- b) 10,6
- c) 14,9

2. Gaur egun herriko ostatua dagoen etxea lehen udaletxe ere izan zen. Baino, noiz utzi zion udaletxe izateari?

- a) 1916an.
- b) 1876an.
- c) 1936an.

3. Herriko seme baten dirulaguntzari esker eraiki ziren XX. mendearren hasieran herriko eskolak. Haren izenarekin deitzen zaio gainera oraindik Herri Eskolari. Nola zuen izena?

- a) Joxe Maria Osinalde.
- b) Pablo Lojendio.
- c) Eustakio Balentzategi.

4. San Estebango ermittan garai batean sona handiko erromeria ospatu ohi zen, abuztuaren 3an; Gabiriako, Ormaiztegiko eta Mutiloko jendea erruz inguratzen zen. Galdu egin zen hala ere, XVIII. gizaldi hasieran. Zein izan zen arrazoi pisutsuena?

- a) Izurrite latz bat zabaldu izana, pertsona asko hil zituena.
- b) Hiru herri horietako jendeari fedea hoztu zitzaiola.
- c) Borroka eta liskar handiak izaten zirela, eta tabernak jartzea eta txistua jotzea debekatu zutela.

5. Gabiriako kaskora nondik dator edateko ura, gehienbat?

- a) Iturgorriko iturritik.
- b) Zeraingo manantial batetik.
- c) Kalbarioko lurpeko putzu batetatik ateratzen da.

6. Ez da denbora asko Kamiño Zaharra berritu dela. Hala ere, noiz hasi ziren Legazpira doan errepide hau egiten?

- a) 1846an.
- b) 1694an.
- c) 1940an.

7. Zer distantzia dago herriko kaskotik probintziako hiriburu den Donostira?

- a) 40 km.
- b) 62 km.
- c) 56 km.

8. Herriaren izena, Gabiria, "b"-rekin idatziko zela ofizialki noiz onartu zen?

- a) 1980an, udal bazarrean.
- b) 1975ean, Franco hil eta hurrengo hilean.
- c) 1978an, Leizaola lehendakaria herrira etorri zenean.

9. Aurten, 2001ean, zenbatgarren urteurrena beteko dute Goruntz Dantza Taldeak eta Osinalde Bertso Sariketak?

- a) 30.a.
- b) 50.a.
- c) 25.a.

10. Zertarako erabiltzen zen Alegiko Armaindegiko pikota famatua?

- a) Gaizkileen zigorrak (baita heriotzazkoak ere) exekutatzeko.
- b) Hiru herrietako (Itsaso, Ormaiztegi, Gabiria) muga zehazteko.
- c) Alegik herri independiente izan nahi zuela aldarrikatzeko sinboloa zen.

11. Zein arte estilotakoa da Andre Mariaren elizako altarea?

- a) Gotikoa.
- b) Barrokoa.
- c) Txurrigereskoa.

12. Ondorengo zein aukerarekin lotuko zenuke Julian Alustiza Jauregi aztiriarrar?

- a) "Aztiri-Bat" elkartearren sortzaile eta bultzatazaile nagusia.
- b) Idazlea, Arantzazuko praile frantziskotarra.
- c) Urbiko artzai zaharrena gaur-gaurkoz, Artzai Egunean omendua.

13. San Roke eguna (abuztuak 16) noiztik eta zergatik da festa egun?

- a) 1937tik, soldadu nazionalak sartu ziren eguna delako.
- b) 1775etik, santu horri erregu egin eta herriko ganadua izurrite zabal batetik salbatu omen zuelako.
- c) 1801etik, herritarrek ordura arteko festa egun bakarra (Andra Mari eguna) gutxitxo zela protesta egin zutelako.

14. Aizelekuren ondoren, zein da Gabiriako lekurik altuena?

- a) Trapaleta.
- b) Pagoeder gaina.
- c) Ikortako gaina.

15. Herriko lau etxek behintzat badute euren etxaurrean armaría. Zantagoiti, Eguzkitza, Ostatu... eta laugarrena?

- a) Jauregi.
- b) Olazabal.
- c) Lizardi.

Asmatutako
galdera kop.

Emaitz

Saria

13-15 -----	Bikain. Bejondeizula. Zorionak!	Alkate-makila
10-12 -----	Oso ongi. Segi horrela.	Korosti makila
7 - 9 -----	Nahiko ongi. Ez dago gaizki.	Gaztaina makila
4 - 6 -----	Eskas. Gehiago egin daiteke.	Urritz makila
1 - 3 -----	Oso gaizki. Errekuperazioa irailean.	Ote adarra
0 -----	Zuzenean eskolatik kanpora!	Makilkadak

1.c 2.a 3.c 4.C 5.b 6.a 7.c 8.a 9.a 10.a 12.b 13.b 14.a 15.b 11.c

Erantzunak

Aimar Maiz

lehiaketa

Honako hiru argazki hauek Gabiriako hiru leku azaltzen dizkigute, ba al dakizu zer diren eta non dauden?

Asmatzaileen artean bi lagunentzako afaria zozketatuko da.

Erantzun guztiak Gabiriako udaletxera bidali behar dira, kartazalean Makilari Lehiaketa adieraziz, **ekainaren 15a baino lehen.**

Aurreko lehiaketako erantzunak:
1-Kanposantuko ur bedeinkatu ontzia.
2-Kanposantuko ate gaineko gurutzea.
3-Errotaetxe

Irabazlea: Mikel Asurabarrena.

kutxa

gipuzkoako domostia kucka
caja gipuzkoak san sebastián